

309585

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

జెన్నవట్టణము 1919 వ సం॥ జూలై నెల 15 వ తేది మంగళవారము

NO. 88.

సంపుటము. ౩

సిద్ధార్థి నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస బహుళ తృతీయ ౩.

సంచిక ౮౮

అమృతం జనము

అన్ని నొప్పులకు పరమావధము

వెల న్నల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని డబ్బీలో
వెల గా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొఱకును.

అమృతం జనము డి పో,

ర. తంజుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ఫ్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోపధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1/2 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవర్ణ గుటి

మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ

పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/2 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియువాంగ్లేయభాషలో
జరుగువలయును.

జాండ్మా ఫార్మస్యూటికల్

పరమార్థ

అయుర్వేద యోగ్యముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists
Elphinstone Road, Bombay, 13

పంటివైద్యము.

1534

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్సు

12 కన్నడైలెన్, ఎస్కూరు, మదరాసు.

ఈ రోజువైద్యులు ఏకారణము చేతనైన పండ్లను తిని
తేలువలని యుండిన గొప్పలేమండ పీకజేయదు. బలహీన
మైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట సంయమన
వైద్య బంగారుచేత మాముట, తల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకా
పంటివంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యశాస్త్రప్రకారము
మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ ముందుకు వచ్చి
చూడవలెను. చూచిన తీరునవచ్చుచు వచ్చితకనే తీయబడును.

చంటి బిడ్డ

(1609)

ఇందు శిశుపోషణము, దాడి, పోతపాలు, బాలరోగ
ములు, చికిత్సలు విశిష్టపడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీ
కలిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. వెల రు. 1.
విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంటూరోడ్, మదరాసు.

మలయ చందనము

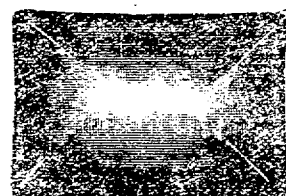
(1251) పెగరోగమునకు మరకము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
లేయదు. చికిత్స చేయవలెను. పిఠికాశ
మార్మను కఠినచికిత్సల చేసలేదు. దుచ్చ
మైన మామలయచందనము ఎలపు
తెలుపు వచ్చు అను మామ నిజము

పెగరోగమును మూడు ఘంటలలో మాన్యును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గందర్వఫార్మసీ, రాజమండ్రి.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

పీటియందును కొలాయియొక్క మరచిలను తీసివేసి
నావలసిననటు గాలిని నింపుకొని మరలను మూడువరకుతిరిగిం

నీ నీన యెడల మిక్కిలిసాఫ్టు
కరమైన తలదిం దగును. ఆ
క్కురలేనప్పుడు మరలనీతి
గాత్రయంతయు పొయిన
తేలులో గాలి ఒడియించి
గాని యుంచుకొనవచ్చును
ఇది శిశోభాగ గలవారికిని,

త్రయాణికులకును తదితర ప్రజాసామాన్యులకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సాఫ్టుమను పొందు
కలదిండు 1-కి అణాలు 0-8-0, రెపాలపుచ్చు ప్రత్యేకము.

(536) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, పెంక శేకమే శ్రీపీఠి, సామకూరు పేట, మద్రాస్.

126

అద్భుత నివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలక్ట్రో ట్రానిక్ వెరలు

స్వది బలహీను
లకును నీరస
లకును మందు.
నిద్ర లేకుండు
ట, జ్ఞాపకశక్తి
తక్కువగను,
మెదడు ఇబ్బ
గా నుండుట,

వనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సక్తుక, బలహీనము.
ఆయానము, కుష్టనష్టముపోగొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్య
యకులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద
లగు వారికి ప్రత్యేకమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక
జీలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుమాడ నేటిదిను
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమామ పరీక్షించుము.

25 మూత్రల బుడ్డి 1-కి రు. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము! వ రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జా నవీనము!!

ఆటో డిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆశ్చర్య
వాసనయును కలదు. ఆలోకహిత సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాలి చొ
క్కాయ మైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నంకన
నము మధ్యలోనుంటే యెంత నుఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు యీ
జేనియుండినా యీ ఆటోడిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

వెల 1/2 (దాము బుడ్డి 1-కి రు. 0.8-0
,, 1 (దాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0

వి.పి. చార్జీ రు. 0.4-0
ప్రత్యేకము ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ
నెం 155, జామ్నూపూర్ వీధి, బొంబాయి

స్థానిక వార్తలు

బల్లారిజిల్లా బోర్డు:—ఈ జిల్లా బోర్డునకు హెచ్. లక్ష్మణరావు గారధ్యక్షులుగా నియమింపబడుదురని తెలియుచున్నది.

జిల్లాబోర్డులు:—చిత్తూరు, కడపజిల్లా బోర్డులకు త్వరలో అధికారాధ్యక్షుల తేర్చుకబడుదురని తెలియుచున్నది.

చెంగల్పట్టణజిల్లాబోర్డు:—ఈ జిల్లా బోర్డు నకు రా. బి. ఎమ్. వెంకటరావులగారిగారి సభికారాధ్యక్షులుగా నియోజితులగుదురు. ఈ జిల్లాబోర్డున కసభికారాధ్యక్షులలో వీరు ప్రథములు. వీరికివరకజిల్లాబోర్డునకు సభాధ్యక్షులుగాను నైవాపేటతాలూకా బోర్డు కధ్యక్షులుగానుండిరి.

రా. బి. కె. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారును ఎ. రామస్వామి మొదలియారు గారును లండను నగరమును సురక్షితముగ తేరింది తెలియుచున్నది.

బ్రాహ్మణేతర ప్రతినిధులు:—ఎల్. కె. తులసీరామి, కో.కా. ఆప్పారావు గార్లు ఎస్. ఎస్. వై.కా. ఆకుపాగచాడలో ఈ నెల 19 తేదీన బ్రాహ్మణేతర ప్రతినిధులుగా ఆంగ్లక్షేత్రమునకు బోవుచున్నారు.

దర్బారు:—ఈ నెల 19 తేదీన జరుగబోవు దర్బారునకు రాగోరువారు మదరాసు కలెక్టరుగారికి 17 తేదీ లోపున టిక్కెట్లకై దరఖాస్తు లంపవలెను.

దర్బారు:—జర్మను లంగీకరించిన సంధి నియమాల సెలక్షనులకు యీ నెల 19 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు S. I. A. A. ఆవరణ యందొక దర్బారు గావింపబడును. శ్రీ గవర్నరు గారధ్యక్షత వహించెదరు. ప్రభుత్వోద్యోగులెల్లరుకు విశేషములును, విశేష ప్రభుత్వ ప్రతినిధులును, పురప్రముఖులును ఆహ్వానింపబడుదురు.

గా. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు:—వియోజన దేవిదేవులుగారు నరంబరు మాసారంభమున ఇంగ్లాండునకు బోవుదురు. ఆగస్టు 2 తేదీన ఇంగ్లాండునకు బోవు గా|| పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు ఆఫ్ఘినిస్తి తిరిగి వచ్చెదరని తెలియుచున్నది.

ట్రాడుమాంటరు గారు:—రాబోవు నెలలో సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ డెండరు కాన్స్ట్రక్టరుగారు నివిజనర్యమునండి ఉపకారవేతనము నొందు నవ్వనువారి స్థానమున సి. జి. ట్రాడు మాంటరు గారికి కాన్స్ట్రక్టరుగా సభ్యుడని ఖాయముగా నీయబడునని తెలియుచున్నది.

విశేష పంచాయితీవిల్లు:—విశేష పంచాయితీ చిత్తువిల్లు ఇందులకు ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిన పి. సీతారామయ్య గారిచే తయారుచేయబడినది. వీనినిగూర్చి ఇకను ప్రభుత్వమువారు యోచించెదరు. కాలక్రమమున నిది విమర్శనముతో ప్రకటింపబడును. ఈ విల్లు రాబోవు సంవత్సర ప్రారంభమున కాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడును. ఇంగ్లీషునకుంచాయితీల నిర్మాణముగూర్చి కూడ ఈవిల్లు యేర్పాటులు చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

మదరాసులో మరణములు:—12-7-19 తేదీలో అంతరాయుడి వారములో మదరాసు నగరమున 100 కి 54.6 వరకు మరణములు సంభవించినవి. ఇంట్లా యెంజువలన మరణముల సంఖ్య హెచ్చినది. కలరావలన 6 గురును, మహువలన 28 గురును, ఇంట్లా యెంజువలన 81 మందియు, ఇతరజ్వరములవలన 81 మందియు మరణించిరి.

ఒక మరణము:—ఆర్. ఎమ్. ఎస్. ఇన్ స్పెక్టరుగు ఎ. దొరస్వామి నాయుడుగారు చూలైలో తమస్వగృహమున యీ నెల 14 తేదీన స్వప్నస్తులైరిని తెలియ జేయుటకు పింటియచున్నాడు. వీరు 80 సంవత్సరములు పోస్తుఅఫీసు కాఖలో పనిచేసిరి. వీరుకాఖ వారెల్లరి గౌరవమున సంపాదించిరి. వీరికి ముగ్గురు సంతానము కలరు.

ప్రభుత్వమువారి కచేరీలు:—ప్రభుత్వమునకు కాసన సభాధ్యక్షము నూతన కాసన సభలకు చాలనయన, నిక సొక క్రొత్త భవనమును నిర్మింపవలె నను యోచనలు జరుగుచున్నవి. ఇది కోటకావల గట్టుబడు నెడల, అందులోనున్న సెక్రటరీ యటు కూడ మార్పులని వచ్చును. వీలనన, కాసన సభయు, ప్రభుత్వమువారి ఆఫీసును దూరమున నుండుటకు వీలులేదు. మెరినావద్ద యందులకు లగిన ప్రదేశము దొరకునని మదరాసు మెయిలు పత్రిక వ్రాయుచున్నాడు.

విజయోత్సవము:—మదరాసు నగరమున 12-6 తేదీన జనులలోని ప్రాథమిక పాఠశాలల నిర్వాహకులు, ఆ దీని జను కమిషనరుగు గా. టి. రంగాచార్యులుగారి గృహమున యీ నెల 12-6 తేదీన సమావేశమై 19-6 తేదీన సంభుక్త్యవమున జరుపుట కేర్పాటుల చేసిరి. సంధియొక్క ప్రాథమిక్యమునుగూర్చి యంతస్వాగమును జరుగుట ఫలాహారములు వంటివెట్టబడును. శ్రీపార్వభౌతుని పటము అలంకరింపబడును. జాతీయగీతము పాడబడును. పాఠశాల లన్నిటిని కళాకములతో నలంకరింపవలెను.

ప్రకటన సంఘము:—మదరాసులో నిటీవల, జరిగిన ప్రకటన సంఘ సమావేశ శీర్షికము లన్నిటిని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినని చెప్పెను. ఈ సంఘమున అసభికార సంఖ్యా బాహుళ్యముండును. వార్తాప్రతికా ప్రతినిధులును, పురప్రముఖులును ఈ సంఘమున తేర్చుకొనబడుదురు. ఈ సంఘ ప్రధాన కార్యస్థానము మదరాసులో నుండును. జె. టి. స్వీట్స్ వి. సి. ఎస్. గారు మదరాసులో నుండి వార్తాప్రతికల యొక్క ప్రజల యొక్కయు అభిప్రాయములను గుర్తించుచుండురు. ప్రజాభిప్రాయము గూర్చి యీ సంఘము వారు ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయుచుండవలెను. ఈ సంఘ కార్యాలయమున నియమింపబడు వారి సంఖ్య యింకా నిర్ణయము కాలేదు.

దక్షిణ ఇండియా వైశ్య సంఘము, మద్రాసు:—1919 సం. జూలై నెల 18 తేదీన విల్లివాకమునందలి కామమని ఆదిత్యేవులు శ్రేష్ఠిగారి బంగారోయంగు జరిగిన మహాసమావేశమున, ఈ క్రింది సంఘోద్యోగులును, కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులును, ఎన్నుకొనబడిరి. ధర్మకర్తలు:—కోల్లా వి. రాఘవయ్య శ్రేష్ఠి, పొత్తూరు ఆచార్య శ్రేష్ఠి, అధ్యక్షులు:—రావుబాదర్ కలవల కల్లుక శ్రేష్ఠి, ఉపాధ్యక్షులు:—బచ్చు వెంకటగూబ్బయ్య శ్రేష్ఠి, కోటా రంగయ్య శ్రేష్ఠి సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠి, అల్లూరు నాథముని శ్రేష్ఠి, కార్యదర్శులు:—గ్రంథి కృష్ణయ్య వి. యె., వి. యెల్. బచ్చు పావయ్య శ్రేష్ఠి, కోకాధ్యక్షులు:—కూరపాటి సంజయమల్లు శ్రేష్ఠి, కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులు:—కోల్లేపల్లి బాబుగారు, యం. యె., వి. యెల్. కోటా పార్థసారథి శ్రేష్ఠి, వి. యె భువనగిరి వెంకటరంగ శ్రేష్ఠి వి. యె. మొదలగువారు.

కనరా ప్రెస్సు:—కనరా ప్రెస్సు ప్రాప్తైటరును క్రింటురును అగు హెబ్బారు గారివద్దకుండి ధరావతును కోరిన విషయమునకు సంబంధించినకేసు ఈ నెల 14-6 తేదీన ఆదెమ్మి గారివద్దకు విచారణకువచ్చెను. “ఎవిరిమాన్స్ రెవ్యూ” లో కొన్ని ఆక్షేపణీయాంశములు ఉన్నవని ధరావతు కోరినది. హెబ్బారుగారు క్రింది విషయములుగల యొక స్టేటుమెంటు నిచ్చిరి:—తాను గడచిన 9 సంవత్సరములనుండి మదరాసులో కనరా ప్రెస్సు ప్రాప్తైటరుగ నుండిననియు సం గామనిధి యున్నగు విషయములో అచ్చువనిన తానేదేసితినియు, శ్రీమెల్లెండు ప్రభువుగారు తాను 1915-16 సంవత్సరమున జరిగిన కడర్గునకుండు చేసినసేక నుగడించి యొక స్టేట్మెంటు నిచ్చిరినియు హెబ్బారుగారు తెలిసిరి. 1915 సంవత్సరమునుండి “ఎవిరిమాన్స్ రెవ్యూ” అను మాసపత్రిక నిర్వహించబడుచున్నది. అందలి వ్యాసములు వీరు నియమించిన మరయొకరి కలన వ్రాయబడుచుండెను. వీరు వానిని తరువాత కరిక్షించుచు, వీర్వుట ప్రచురించుచుండిరి. కాని కొన్ని కారణముల వలన వీరు ఏప్రిల్ 14-6 తేదీన మదరాసు నుండి స్వగృహమునకు బోవలసి వచ్చినది. పత్రికా ప్రచురణమునకు పూర్వము అనుకొనిన విధమున రాజులక పోవుటచేతను ఇచ్చటకు వచ్చిన తరువాత కొన్ని వసులవలనను కుమానపు పత్రికను చూడలేదు. అందలి వ్యాసములు ఆక్షేపణీయములని వీరంగీకరించుచు, అందులకు సమ విచారమును

చెలిసిరి. ఇందుములమున యాకత్రికా సంపాదకుడు వనిసుండి తొలగింపబడెను. ఇంతటి నుండి యెట్టి లోభమును లేకుండ పత్రికను నిర్వహించెదనని వీరు చెప్పిరి. ఈపత్రిక తన వ్యాపార ప్రచురణార్థమునను దనియు, అతరువరకు నెడల వీనిని ముద్రించుట మానెదననియు వీరు చెప్పిరి. ఈ పత్రిక లాభకరముగ లేదని వీరు నడిచిరి. ఈ యంత్రప్రకృతివచ్చినప్పటి నుండి వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారిచే నిది నడుపబడుచుండెను.

ఆర్. ఎన్. అయ్యంగారు ఆరీచాయని వక్షమున లేచి, వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారి యాజమాన్యమునను పత్రిక బాగుండుననియు, ధరావతును కోరవలదనియు తెలిసిరి.

మేజిస్ట్రేటు గారు 2000 రూపాయల ధరావతును హెబ్బారుగారు మూడుదినములలో కట్టవలెనని యంత్రునిచ్చిరి.

కావలితాలూకా బోర్డు కృషిదెండు వారు బాగ్నన్నాకాగ్గి గృహములో సొక ఇన్ ఫార్మర్ వంచాయతి బోర్డు నేర్పరచి అందు 11 మంది సభ్యులను చేర్చి గృహనెత్తములు, పట్టిక దొంగలు వీటియందుండు సాగజములు వగైరా ఆక్రమణలను తీసివేయుటకు పట్టిక బావులకు కావలసిన మరమృతులు చేయుటయు, బోర్డు పాఠశాలల యొక్కయు, విచారణలు చేయగలందులకై ఈ వంచాయతివారికి అభికారమిచ్చుచు యీ జూలై నె లాఖరులోగ సదరపనులు చేయించుటకు రు 200 అ యిచ్చెద మని చెప్పిరి. సదరు వంచాయతి వారు 30-6-19 తేదీన ప్రభువు సమావేశమున కార్యమునకు గడంగిరి—గుంతర్తి వెంకటాద్రికర్మ.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమున కార్యకరములను పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధముల అనుసరించుటలననే గాను గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కఠినసాధ్యమున దృఢగ్రాతమును, ఆర్థి యుర్వకృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశాముగా నీయబడును. పోస్టుచార్జి యు మే మే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకోవడము. (219)
వైద్యశాస్త్ర మణికంఠర్ గోవిందజీ, ఆతంకనిగ్రహ కోవ.ధాలయం, 157, బాడ్యే, మద్రాస్

పాఠ్యపు వేంకటాచలవణ్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీవలకుల శ్లోకులగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసములన నిరూపిస్తే యున్నాడు. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తయయెద్ద నుండేనేని శ్లోకులు శర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతములను మోకటి లేవని తాము తంతోమముగ బల్కుగలరు. దినజ్వరము, మూడరి వ్యాధి జ్వరములు, నన్ని పాఠములు మొదలగునవి కర్మక గుణముగను సీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇశాం. (594)
2. క్రినివాస రెలం:—శ్లోకు గడ్డకును, నందుల కొన్ని బోవుటలను మంచియందు. సీసా 1-3 0-8-0, 5-3 1 ఇశాం
3. కైకాన రాసకం:—దీనిని నేనించినప్పటినుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిదేది, కీరదేది, అశీర్లతములు గుణము కాగలదు. సీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇశాం.
4. బాలసుఖోదయము:—చిద్దలకు బలవారి; తియ్యలమును. మందము, మలబద్ధము, అశీర్లదేది, కృకర్మము, కడుపుబ్బియుండుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు తిద్దల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-3 0-12-0, 5-3 1 ఇశాం
5. లోకామహార కస్తూరిమూత్రము:—చిద్దలకు వంపు యుగిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కాః. మందము, వడికము, దగ్గు, అశీర్లము, కీర కాశం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చతిజ్వరము, దుర్బలము మొదల గల యొక కేసేక కోగములను గుణముచేయును. (801)
360 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
తపాము కర్మతో 6-3 1-8-0
" " 12-3 2-18-0
" " 25-3 5-8-0
(తతి కేవలముతో కూడ అనుపాదము లేకునుగల కంకణము. శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మునూరు.)

హాలండు-వ్యవసాయము

హాలండు దేశపు వ్యవసాయపు స్థితిగతులు మనకి కొంత దూరమున మిక్కిలి అసంతృప్తికరముగ నుండినవి. గోద మల ధరలు ప్రముఖముగా తగ్గిపోయినవి. ధరలు తగ్గినకొలది సాగుదల భూమి కూడ తగ్గిపోవారంభించెను. వెన్నపరిశ్రమ యందు దెబ్బపడ్డ దేశముయొక్క పోటీ సమర్థతనుగ కను పడసాగినది. తోటలలోపండు కస్తువుల ధరలును నిరుత్సాహ కరములుగ గనపట్టుచుండెను. ఎటువంటివను వ్యవసాయ దారుల స్థితి అనుకూలముగలేదు. కలంద దేశపు వ్యవసాయము వృద్ధికి రావలయునన్న ప్రోత్సహములు లేయవలసిన యవసరము వచ్చినది. లోకమునందు నై సర్వకములగు ఆటంకమును నిరోధించినవారు ఎవరై ననున్నయెడల వారు హాలండు వారేయని చెప్పవచ్చును. ఈదేశపు భూమిలో నూటికి 98 శతము పెద్దకెరటములు వచ్చిన యెడల నూనిపోవు స్థితియందున్నది. నూనిద్రవు మట్టుకన్న భూమిమట్టుక తక్కువగనుండుటచేత నూనిద్రవు నీటివాపుటకై పెద్దగోడలనుగట్టిరి. ఎంత గట్టినను, నొక్కొక్కసారి నూనిద్రవరంగములు 90 అడుగుల యెత్తునలేచి, గోడల నూరకగొట్టి కల్లోలము గావించుచుండును. ఈ గోడలను గట్టుటకు దేశములో రాయిసహితము దొరకదు. దీనిని జర్మనీనుండియో, లేక బెల్జియము నుండియో, తేవలయును. ఇట్టి యాటంకముల నెల్ల దృఢ సంకల్పముల కలనను, ప్రయత్నముల కలనను సాధించిరి.

ప్రభుత్వపు సహాయము

1884 సంవత్సరమునకు దొరతనమువారంతగా వ్యవసాయాభివృద్ధికి సహాయముచేసి యుండలేదు. ఆ తరువాత ఇందునిమిత్తమై ఒకవిచారణ సంఘము నియమింపబడినది. వీరు చేసిన శిఫారసులు చాలవఱకు ఆచరణలోనికి జేపడినవి. 1890 సంవత్సరమున దొరతనమువారు వ్యవసాయ పాఠశాలలు, కూరలు, పండ్లు, పువ్వులు వీనిని కండించు విధమును వెలుపు పాఠశాలలు ఎన్నిటిని స్థాపించిరి. వెన్నపరిశ్రమను వృద్ధిచేయు మార్గమును జనులకు బోధించుటకై ఉపదేశకులను నియమించిరి. మాఖ్యమైన ప్రతేకములందు తరిశోధనాలయములు నెలకొల్పబడినవి. కుండి కకుసంతతిని వృద్ధిచేయు వారలకు ప్రత్యేకసహాయము ఇచ్చబడినది.

హాలండు దేశమున వ్యవసాయమే ప్రధానమైన తరిశోధన తోటవైరుల కండించుటకై చాల అనుకూలమైన ప్రోత్సహము.

ఎక్కడును చల్లదనముగా ఉండును. భూమి యెండి పోదు. చెరువుగలిగి యుండును. కాలువ నీరు తోటలమట్టును నకు ఎత్తుగా నుండదు.

పట్టాదారులు

దేశముయొక్క వైశాల్యము 82,00,00 హెక్టారులు. (హెక్టారు అనగా 2 1/2 యెకరములు) ఇందు, నూటికి 27 వంతులు వ్యవసాయమునకు లాయభియను భూమి. 37 వంతులు పచ్చిక భీమ. 2.39 వంతులు కూరగాయలు మొదలయిన తోటవైరులకు కనికరమిచ్చును. 8 వంతులు అడవి నేల, 16.5 వంతులు బంజరు. 1910 సంవత్సరమున 2 1/2 యెకరముల కరిమిలిగల పట్టాభూమి 20900 హెక్టారులండినది. హాలండు తిన్నపట్టాదారుల దేశముగాని పెద్దపట్టాదారులు గలది కాదు. నూటికి 72 వంతుల భూమి. 2 1/2 యెకరములు మొదలు 25 యెకరములలోపు పరిమాణముగల పట్టాదారి. 125 యెకరముల పరిమాణముగల పట్టాభూమి నూటికి 2 వంతులు మాత్రమే యున్నది. సేద్యముచేయబడుచున్న భూమిలో నూటికి 48.49 వంతులు భూముల యజమానుల వలనను 53.04 వంతులు కవులు దార్లకలనను సేద్యముచేయబడుచున్నది. అంతరించి కవులు నకు బుచ్చుకొని సేద్యముచేయవారి సంఖ్యయే హెచ్చుచుచున్నది. కాని, దేశమునందంతట నొక్కవిధముగాలేదు. 1910 జనాభా లెక్క ననుసరించి 3,27,000 గుఱ్ఱములు, 20,26,000 కువులు, 12,80,000 పందులు, 8,89,000 గొట్టెలు, 2,24,000 మేకలు ఉండినవి. సంవత్సరమునకు 6,60,00,000 కిలో గ్రాముల వెన్న (కిలోగ్రామునగా 2.2 పవులు యెత్తు) ఉత్పత్తియగుచున్నది. 8,30,00,000 కిలో గ్రాముల జున్ను చేయబడుచున్నది. ఇంత తిన్న చిన్న పట్టాదారులుగల దేశమున సహకారములేనియెడల వ్యవసాయదారులు నాశమయియుండియుండెదరు. ఈ సహకారము వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన సర్వకాఖలయందును ఎగబాగిపోయినది. 185 రాయస్థానునికొకదాని ప్రకారము ఆపవలసినపు బ్యాంకులుగలవు. ఇవి 3 పెంటులు బ్యాంకుల కనుబంధముగా నున్నవి.

వ్యవసాయ సంఘములు

1918 సంవత్సరమున 1486 వ్యవసాయపు సంఘములుండినవి. వీనిలో చేసిన కర్మల సంఖ్య 1,56,000. 1910 సంవత్సరములో 1101 స్థానిక సంఘములకు కమిషనరీయలవారమునకై 2,40,00,000 గిల్లరుల (గిల్లరు అనగా రు 1-4-0) విలువగల ఎగువులు, మేకదినములు, విత్తులు క్రయమునకు దీనికొనినవి. సహకారము

ఇక సహకారోద్యమము విషయమున, సహకార పద్ధతుల ననుసరించి వెన్న పరిశ్రమ విశేషముగా జరుగుచున్నది. దేశమున స్థాపించబడిన 950 వెన్న యంత్రాలయములలోను దాదాపు 700 సహకారపద్ధతుల ననుసరించి నడుపబడుచున్నవి. ఉత్పాదకముండి పండితీయ యంత్రాలయములు 18 ను, అట్టల పెట్టెలుచేయునట్టివి 2 ను, గలవు.

సహకార పద్ధతుల ననుసరించి భీమాపనికూడ విశేషముగా జరుగుచున్నది. దీనిలో వ్యవసాయపు కూలీలకు తోటవైరులను చేయు పనివాండ్రకు కలుగు అపాయములకు భయపడు భీమా మాఖ్యమైనది. 1918 సంవత్సరమున, 12000 యజమానులు తమ పనివాండ్రకు భీమాచేయించిరి. పశువులు మేకలు గొట్టెలు మొదలయిన వానికిని భీమాచేయబడుచున్నది.

వ్యవసాయవిద్య

1898 సంవత్సరమున గాని దొరతనము వారు, వ్యవసాయమునకు చేయు సహాయము పూర్వముగా ఏర్పాటుకా బడలేదు. వ్యవసాయము తోటవైరులు వీనికి సంబంధించిన విద్యను బోధించు నిమిత్తమై 1911 సంవత్సరమున దొరతనమువారు 9,72,000 గిల్లరుల వ్యయము చేసిరి. వ్యవసాయము తోటవైరులు వెన్న పరిశ్రమ, పశుపాలనము వీనికి సంబంధించిన కాశ్రుజ్ఞులకు 1,90,000 గిల్లరుల ఖర్చు చేసిరి. శ్రేష్టమయిన గుఱ్ఱములు, కువులు, పందులు, గొట్టెలు, మేకలు, కోళ్లు వీని నుత్పత్తిచేయు వారికి సహాయము నిమిత్తమై 2,60,000 గిల్లరుల మంజూరుచేసిరి. ఇక పశువైద్యమునకు 17,91,000 గిల్లరులను, తరిశోధనాశ్రమములకు 1,82,000 గిల్లరులను వెచ్చింపబడినవి. ఈదేశపు వ్యవసాయ విద్య ప్రజల, అనవసరములకు దగినటులు ఏర్పాటుచేయబడి యున్నది. ప్రస్తుతము నామగల విధములయిన విద్యాలయములు గలవు.

ఒకటవ తరగతి:- మూడు సంవత్సరముల కిక్కును గలపు ఉన్నత పాఠశాలలు ఇచ్చటను మంచి కాశ్రుజ్ఞులను సిద్ధముచేసి దేశమున జ్ఞానము వ్యాపింపజేయుదురు.

రెండవ తరగతి:- మూడు సంవత్సరములు కిక్కును గలపు రెండు నెలకంటే పాఠశాలలు.

మూడవ తరగతి:- తొమ్మిది వ్యవసాయపు పాఠశాలలు నామగల కీరకాలమున తోటవైరులు బోధించు పాఠశాలలు ఈ కీరకాలపు పాఠశాలలలో రెండు ఋతువులందు వ్యవసాయదారులకు గావలసిన విద్యను గలవురురు.

నాల్గవ తరగతి:- కీరకాలమున 326 విధములయిన వ్యవసాయపు పాఠశాలలు 92 విధములయిన తోటవైరులకు సంబంధించిన పాఠశాలలు గలవటము. ప్రతికాష్టామి నందు శాక వ్యవసాయ కాశ్రుజ్ఞుడు, తోటవైరులకు సంబంధించిన, పండితుడు, వెన్న పరిశ్రమకు సంబంధించిన విద్యాంశుడు ఉండును. ఇక్కడి రాష్ట్రములు మన తెలంగాణ లంతయైన నుండవు.

దచ్చివేలము

హాలండు దేశమునందలి సహకారపు సంఘములలో బహుముఖ్యము లయినవి పండ్లకు, కూరలకు, పువ్వులకు అమ్మ వారికి సంబంధించినవి. పండ్లకు, కూరలకు విక్రయించుటకు 100 సంఘములుగలవు. ఈ సంఘముల సభ్యులు తమలో నుండి యొక తిన్నయ్యుపసంఘమును ఎన్నికచే నేర్పాటుచేయుదురు. ఉపసంఘము అధ్యక్షుడు, సహాయాధ్యక్షుడు, కార్యదర్శి, ఇద్దరులేదా నల్లగురు సామాన్యపు సభ్యులు. మంచి అనుకూల మగు స్థానమున నీ యుపసంఘమువారు వేలపుమందిరమును గట్టించెదరు. ఈ మందిరమున, సహకారసంఘముల సభ్యులు కంపు పండ్లకు, కూరలకు, ఉపసంఘమువారు వేలము చేయుదురు. వీరికి సహాయముగా, ఒక రిద్దరు జీతములపై నిర్ణయింపబడిన యాద్యోగములు సహా ఉండుట కలదు.

ఈ వేలము పద్ధతిని "దచ్చివేలము" అని చెప్పదురు. ఆయనిరమున నొక ముల్లు ఆవర్తనచేసి దొల్లముండును. ఈ దొల్లముడ అంకెలు చేయబడియుండును. ఈ యంకెలు వస్తువుల ఖరీదును వెలుపుటకై యేర్పరపబడియున్నవి. దీనిచుట్టు

ఉన్నత పీఠములమీద వర్తకులు నూరుచుండెదరు. ప్రతిపీఠమున నొక సంఖ్యగలదు. ఈ పీఠమునకు ఆదొల్లమును విద్యుత్ క్షి ద్వారా తీగ సంబంధము ఏర్పరపబడినది. ఇక్కడ నొకట తోడనే ఆ దొల్లమిది ముల్లుతిరుగును. ఈ విశ్రేణిపీఠములకును ఆదొల్లముకునుధ్య తిన్న నాకలు పట్టునంతకాలము యొక తీక్రవ్య బడియున్నది. ప్రతియడయము, క్యవసాయ దారులు తమకుంటను ప్రోగుచేసి, తరిమాణము, రకము ప్రకారము విడదీసి చూచి కట్టలు గట్టి ఆ మొత్తము నొకపుస్తకములో వ్రాయుదురు. తరువాత నీ కంటను పడవలోవేసి వేలము స్థలమునకు పడవను తీసికొని పోయెదరు. అక్కడ నీకుట్టు ఉద్యోగముల కియ్యబడును. వేలము ప్రారంభమగుట తోడనే ఒక్కొక్క పడవయే ఆదొల్లమును, కర్పిలకును మధ్యనున్న కాలువలోనికి వచ్చును. వేలముచేయు ఉద్యోగి కంట మొత్తమును ఖరీదును చెలిపి నుల్లును పడలిచేయును. ఈ ముల్లు మెల్లగ నూరుచుపోవుచుండును. ఆఖరీదు నిచ్చుట కెదరైన సమ్యుతింపినయెడల వెంటనే తమ కర్పి కమర్చబడియున్న ముల్లు నొక్కొడక. అంతట దొల్లమిది ముల్లు నిజరబడును. ఆ వెంటనే, ఎవరు నొక్కొక్కసారో వారి కర్పివైన వేయబడిన వెంటరు కూడ దొల్లమిదనే కను పడును. ఒక్కొక్క రొక్కొక్క కర్పికి నిర్ణయము కనుక, ఆవేరు వెంటనే తెలియగలదు. వర్తకు వీసరకును తీసికొని పోవుటకు ముందు సామ్మ నాఫీసులో చెల్లింపవలయును. వేలపు మొత్తము పుస్తకములో వ్రాయబడి, ఆ పుస్తకము తిరిగి కంటచేయుదురు. పడవ కచ్చుట తోడనే ఎంత సామ్మ కచ్చినది పుస్తకము తెలియజేయును.

వారమున నొకపర్యాయము తోటల యజమానులకు ఆఫీసుదగ్గర సామ్మ నిచ్చెదరు. ఈ పని చేసేయంతకై కొంత కమిషన్ మిశ్రమయియు కొనబడును. దీనిని జేర్చి, ఉద్యోగ స్థుల జీతముల క్రింద వినియోగించెదరు.

1901 సంవత్సరమునకు బూర్వము కొన్ని సంఘముల వారు తమ కంటను సరాసరి ఎగుమతిదారులకే విక్రయించుచుండిరి. దీనివలన గొంత నష్టము కలిగినది. తరువాత, 1902 సంవత్సరములో సహకారసంఘ సభ్యులందఱు తమ కంటను వేలమునకే పంపవలయునని తీర్మానము చేయబడినది.

1906 సంవత్సరమున నీసభ్యులందఱుచేరి 81,000 గిల్లరుల ఖర్చుచేసి వేలపుమందిరమును గట్టించిరి. ఇందు సభ్యులు చందాల మూలమున 85,000 గిల్లరు నిచ్చిరి. మిగిలిన సామ్మను తనఖానై నష్టము చెచ్చిరి. ఈ సంఘముద్వారా 1912 సంవత్సరమున 18,95,000 గిల్లరుల విలువగల కూరలు, పండ్లు వేలము చేయబడినవి.

లోకమాన్యులిలకు వర్ధంతి.

యాదవ్వాసర స్థాయి సంఘము మేర్పరపబడినది. జోసెపు బాప్టిస్టా గారధ్యక్షుడు. దాక్షరు నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు (చెన్నపట్టణము), స్వామి శ్రీధానంద (పంజాబు), సయ్యదు హుస్సేను ముహమ్మ (శేహారు), హుక్మీ అబ్దుల్లాఖాన్ (ఢిల్లీ), బి. చక్రవర్తి, మోతీలాలు మోహి, బాబు అక్బర్ కుమారదత్తు, పద్మానాబ (జయకు) (బంగాళము), పండిత మఘట, నీలకంఠరావు, ఉధోజీ (మధ్యరాష్ట్రములు), జెత్వకరాంటికు, కృష్ణలూలు శేరాయి (గుజరాతు), దాదాసాహేబు కరంజీకరు (మహారాష్ట్రము), దాదాసాహేబు పునవీర్పురు (బేరారు), అయ్య శేకర శాశేవరరావు (ఆంధ్రదేశము), బారిస్టరు జోసెపు, దాక్షరు నంజుండరావు (చెన్నపట్టణము), హంసరాజు (పాగ్గి), అక్బీరాను తెర్సి, నారాయణదాసు పునవీర్పురు, అన్నాసాహేబునీని (కొంకణి), నానాసాహేబు శేరాయి ఖుడి-డి-సత్యే (కార్యదర్శి) (కొంకణి) గార్లును మరొకందరును గూడ గలరు. వారిపేర్లుయందు ప్రకటింపబడునని సత్యే గారు తంతివార్తనంపిరి.

సర్ శంకర్ నాయరుగారు. వీరికి ఈ నెల 28 తేదీని న్యాయ మొసగుటకు నూచింపబడినది. ఇందులకు ముందుగ చేపడినము 16 తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు మహాజనసభ హాలులో సభ జరుగును.

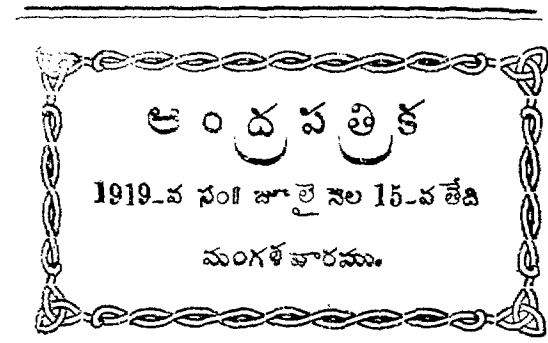
హంగరీరు మేనియా నెదిరించుట

బుఖారేస్తు, జూలై 10:- బాగ్నిన్స్ యొందుండి ఇల్లు తెలియుచున్నది. జెకోవ్ నకు రంగమునండి పిలవజేయబడిన హంగరీరును బోర్లెవిట్కు నైస్వములు థేసినువద్దకు మేనియా నెల నెదిరించిరి. యాద్యమింకను జరుగు చున్నది.

సిద్ధాంతసంవత్సరాది సంఘిక

సిద్ధాంత సంవత్సరాది సంఘిక గ్రాహకులకు కంపుటకు సిద్ధమగుచున్నది. జూలై 24-వ తేది నుండి సంఘికలను కంపుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. గ్రాహకులు వి. పి. లను గైకొని మాప్రయత్నములకు ప్రోత్సాహమును గలుగజేయుటకు బ్రార్థితులు. అనివార్యంబైన కారణంబులవలన సంఘికలను బంపుటయందు గలిగిన విలంబమున కాంధ్రమహాజనులు మన్నించుటకు ప్రార్థితులు

వ్యవస్థాపకుడు.

జాయింటు కమిటీవారి విచారణ

భారతీయుల దృక్పథము ననుసరించి వీక్షించుచో, జాయింటు కమిటీవారి విచారణ ప్రజల కోర్కెలను సంతృప్తి పరుపదని తలపవచ్చును. కమిటీయందు, మాంటాగు కమిటీయందునను గలరు. తేక సంస్కరణముల ప్రతికూలు రయినను గలరు. కాని, స్పూరుగారు తప్ప ప్రజాశయములతో నేటికే వచ్చిన వారెవరు గానరాదు. సంస్కరణ ప్రతికూలురగు సెల్ఫ్ గవర్నమెంట్ గారధ్యక్షులు. ప్రభుత్వపు లెక్కలో, నలుగురు సిడ్ ఫోం వర్గమువారు. మిగిలినవారు, సంస్కరణముల నాశించేడి వారయినను, సంస్కరణోత్సాహ మంతగ గలిగినవారు గారు. సంస్కరణముల చట్టమును వీరు సమర్థించుచో, అది ఎక్కువ సంగతియే. కామన్న సభ్యులలో ఫర్ హేన్స్ క్రెయ్ గారు తప్పిన, మిగిలిన వారందరను, కొంత వడి యుదార స్వభావులయినను, వీరిలో స్పూరు గారికి తప్ప మిగిలినవారికి సంస్కరణోత్సాహ మంతగలేదు టి. జె. బెన్నెట్, ఫర్ జె. డి. రీసు, కామెట్ ఆరమ్మ బీ గోర్ గార్ల, ప్రాతచరిత్రమును పరికించిన, వీరికివరకు పూర్వసాంప్రదాయబద్ధులై సంస్కరణ విముఖులుగ నుండిరి. కాలానుసారముగ వీరి దృష్టిపథము విశాలమై, జడత్వము లాభకరము గాదని, వీరిపుడు గ్రహించుచు, సంస్కరణముల చట్టమునకును మాంటాగుగారికిని చేయూత నొసగుచున్నను, వీరిని పూర్వవాసన లింకను పూర్ణముగ విడనాడలేదు. సత్వరాధివృద్ధియైన వీరికికను బెరువవదలలేదు. సంస్కరణముల చట్టమే మిగుల యుదారభావ భరితముగ నున్నదని వీరభిప్రాయ పడుచున్నారు.

ప్రస్తుత లిబరలు కమిటీ నాయకులకు ఫర్ డొనాల్డు మాక్లేన్ గారు, ఉదార సాంప్రదాయములలో బెరిగినను, వారి యుపన్యాసము బట్టి, భారతదేశసమస్య గూర్చి వారి కంతగ శ్రద్ధగాని పరిజ్ఞానముగాని యున్నటుల గన్పట్టదు. జాయింటు కమిటీ నిర్మాణము సిడ్ ఫోం వర్గమువారికంతగ ననుకూలముగ లేదని, కలనల్ యేటుగారు పార్లమెంటుసభలో గగ్గోలు పెట్టుచున్నారు. సిడ్ ఫోం వర్గము కింతటి యధిక ప్రాతినిధ్యమున్నను వారి కమిటీ లింకను మొఱియించుండ, భారతదేశీయులు తమ కమిటీ బూనువారు సభ్యులలో

లేనందుకొంత విచారించ వలయునో యూహించవచ్చును. కలనల్ కెడ్జిపుడ్డుగారు గాని, బ్రిటీషుకాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులుగాని, లేబరు కమిటీవారు గాని కమిటీయందు జేర్పబడకుండుట లోపభూయిష్టముగ నున్నది. జాయింటు కమిటీ సభ్యులలో మార్పుగలిగింపవలెనని, కలనల్ యేటు గారు గోరగా, బోవార్లాగారు రటుల గావించుటకు సాధ్యపడదనియు, కమిటీలో వివిధ శాఖల వారికిని ప్రాతినిధ్యము గలదనియు, నుడివీరి. సంస్కరణ ప్రతికూలురకును, మాంటాగు వర్గమువారికిని తగిన ప్రాతినిధ్య మున్నమాట సత్యమేగాని, అభివృద్ధి కమిటీయందు ప్రాతినిధ్య మంతగ లేదనుట తేట తెల్లము. సభ్యుల నేర్పరుచుటలో, సదుద్దేశమే ప్రబలియుండ వలెను. కాని, బోవార్లాగారు రెంతగ తేలికైన, సంస్కరణపు చట్టమున అభివృద్ధి సూచకముగ మార్పుల గోరేడివారి మొఱిలాంకింప బడవను భావము హిందూదేశమున ప్రబలియున్నదని, వారు గ్రహించినటుల దోచదు.

జాయింటు కమిటీ నిర్మాణ మటుండ, సాక్ష్య మిచ్చుటకు ప్రవాహకమైన లనేకు లాంగ్ దేశమునకు వెడలియుండలేదు. విచారణ ఆంగ్ల దేశమున జరుగుటచే, ఆదేశమున కధికసంఖ్యాకులు వెడలుట కష్టమైన ప్రయాస సాధ్యము. మాలవ్యా గారు గాని, బెంగాలు జాతీయవాదులుగాని, యితర కాంగ్రెసునాయకు లనేకులుగాని, బయలు దేశ లేదు. ఇదిగాక పంజాబు దేశస్థితి ప్రజలదృష్టి నక్కుమగ నాకర్షించుచున్నది. పంజాబునాయకు లనేకులు శిక్షలపాలయిరి. ఇట్టిస్థితిలో, స్వపరిపాలనాభిమానులు తమ కోర్కెలను సవిస్తరముగ దెలుపుట కవకాశము లేదు. ఆంగ్ల దేశమునందున్న భారతీయులలో సహితము, ఎంతమంది విచారించబడుదురో సంతయాప్తముగ నున్నది. సాక్షుల నెవరినయినను విచారించ వలయునా? విచారించుచో ఎవరెవరిని విచారించ వలయునను విషయమును, జాయింటు కమిటీ వారే పరిష్కరింప నర్హులని, మాంటాగుగారు కామన్న సభలో నుడివీరి. ఇందునుబట్టి కాంగ్రెసు పక్షంబు లందరకును సాక్ష్యమిచ్చుట కవకాశము లభించునని తలచుటకు వీలులేకున్నది. ఇట్టి ప్రతికూల పరిస్థితులలో, బిల్లునందు విశేషము మార్పులు గావించబడునని యూహించ వలనుపడదు. తగిన మార్పులు లేనిది, బిల్లువలన విశేష ప్రయోజన ముండజాలదని భారతీయుల విశ్వసిం చుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో భారతీయుల కర్తవ్యమేమి?

జాయింటు కమిటీ విచారణ ఎటులవరణమించినను ప్రజలు తమకోర్కెలను ప్రస్తుతముగ తెలుపుచునే యుండవలయును. తమ మనోవాంఛలను మరుగుపరచుచో, మొదటికే మోసము గలుగును. కర్వవసానము గూర్చి భీతిబెందక, జాయింటు కమిటీ ఎదుట మన రాయబారులు ప్రజాశయముల ససరిగ్గముగ వెల్లడింపవలయును. జాయింటు కమిటీవారి విచారణ ముగిసిన పిమ్మట సంస్కరణపు బిల్లు తిరిగి పార్లమెంటు సభలో చర్చకు వచ్చి తీరును. ఆతరుణములోవల, భారతీయ ప్రముఖు లాంగ్ దేశ ప్రజలలో తమ కోర్కెల గూర్చి సంతత ప్రబోధము గలిగించుచునే యుండవలయును. ఆంగ్ల ప్రజలలో గాని, పార్లమెంటు సభ్యులలోగాని భారతదేశ సమస్య గూర్చి అజ్ఞానము ప్రబలియున్నది. వారిలో కొంతవడి ప్రబోధము గలుగుచో, సంస్కరణపు చట్టము గూర్చి వారు సాధక బాధకముల గ్రహించగలుగుదురు. అట్టితరీ, సంస్కరణములలో సభివృద్ధి సూచకముగ కొన్ని మార్పు లయినను జొప్పించబడునను నాశకు రావుండును. యూనియ నిస్టులలో నిండి

యున్న ప్రస్తుత పార్లమెంటు సభలో, తగిన సంస్కరణములు లభించవని దలచినను, ఇప్పుడు మన రాయబారులు గలిగించేడి ప్రబోధము మున్నుం దక్కరకు రాక మానదు. త్వరలోనే ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునందు మార్పు గలుగక తప్పదు.

కాంతి సమయమునందు కొయలిషను ప్రభుత్వము చిరకాలము కొనసాగ నేరదు. ఆంగ్ల దేశము కొయలిషను ప్రభుత్వమున కలనాటుపడి యుండలేదు. ఏ కమిటీవా రాకమిప్పు ప్రత్యేకాశయముల నిపుడు వెలిబుచ్చుచున్నారు. లేబరు కమిటీవారు ప్రాబల్యము గాంచవలెనని, విశేషముగ కృషి నలుపుచున్నారు. గనుల సన్నిటిని, ప్రభుత్వమువారే స్వయముగ బరిపాలించవలయుననిపరిశ్రామికులిపు సగోపించుచున్నారు. కాంక్రీట్ నివేదిక మీకోర్కెను బలపరచుచున్నటుల తెలియుచున్నది. లేబరుకమిటీవారికిని, యూనియ నిస్టులకును, యీ సమస్యగూర్చి తీవ్రభేదములు ప్రజలక మానవు. ఆంగ్ల దేశమునందు దిపుడు, అవసర పదార్థముల ధరలు వికరీతముగ బెరుగుచున్నవి. శీతల దేశవాసులకు బాగు ముఖ్యపసరము. దాని ధర గూడ విశేషముగ హెచ్చుచున్నది. ప్రజసామాన్యము ఆదోళన పూరితులయి యున్నారు. ఆహార పదార్థముల నెలలు పెగుగుచున్నవి. వర్తకులు స్వలాభము కొరకు ధరల బెంచుచున్నారని, క్రొజలభిప్రాయ పడుచున్నారు. దైనిక జీవనపు వ్యయ భారము తగ్గునటుల ప్రభుత్వమువారు ఉపకారంబు కలిగింపని యెడల, రాజీనామా నీయవలెనని గోరుచు, లేబరు కమిటీవారు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు తీర్మానించినటుల, నేటి తంతి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఈ చిహ్నాల నన్నిటి జూచిన ఎన్నికలు జరుగుటకు విశేష కాలము బట్టదేమోనని తోచుచున్నది. ఎన్నిక లొకవేళ జరిగినేని, లేబరు కమిటీవారు ప్రాబల్యము గాంచుట కవకాశముగలదు. ఈ కమిటీవారు హిందూదేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికార మవసరమని, ప్రమరించియుండిరి. అందుచే బాప్టిస్టు గారు వ్రాసినటుల క్రొత్త పార్లమెంటు సభలో నైనను, ప్రజాశయముల కనుకూలముగ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టించుటకు ప్రయత్నింప వలసి యున్నది. ఆంగ్ల ప్రజలలో నిపుడు గలిగించేడి ప్రబోధము, వృధగాజాలదు. ఎన్నికయినను, నది లాభము గలిగించుచు నిరాశ కిప్పుడు ఎడము లేదు. సంస్కరణము తెట్టివి ప్రసాదింపబడినను, అధికారవర్గ విధానము చిరకాలము కొనసాగనేరదు. ప్రజలు తమ బాధ్యతలను గుర్రెఱింగిన కొలదియు, అధికారవర్గ పరిపాలనము స్వపరిపాలన మనకు చోటి కుక తప్పదు. కావున ప్రజలు స్వపరిపాలనా సంపాదనమునకు మాత్రమే, తమ శ్రేష్ఠసంతను వినియోగించి లాభముండదు. నూతన బాధ్యతలను జయప్రదముగ నిర్వహించుటకు గూడ, ప్రజ లిప్పుడిందు యు సన్నిధులు గావలయును. ప్రజల పండుకొరకై సంసిద్ధపరచుట, నాయకుల ధర్మమైయున్నది. సరియగు ప్రతినిధులను శాసనసభల కంపుటకును, మంత్రులు తమ విధులను సక్రమముగ నిర్వహించునటుల గావించుటకును, ప్రజలు బాగరూకతతో మెలగుట యవసరము. ప్రజలు తగిన చాకచక్యము జూపనిచో, ప్రతినిధులును, తమ ధర్మమును తిన్నగ నెఱవేర్చబూనరు. రాజకీయ సంఘము లికముందునుండియు, అధికారుల విమర్శన ముతోమాత్రమే కాలము గడువక, నూతన విధానముక్రింద ప్రజలు నిర్వహించవలసిన విధులగూర్చి వారికి బోధజేసి, దేశ పునర్నిర్మాణము సాష్టవముగ కొనసాగునటుల, కృషి నలుపుగాకయని కోరెదము.

క్రూరసంఘనివేదికము : కార్యదర్శి
సభాసంస్కరణము

క్రూరసంఘపుగారి యధ్యక్షతక్రింద, ఇండియా ఆఫీసులో నెట్టి మార్పుల గావించవలయునో కను గొనుట కొక విచారణ సంఘ మేర్పరుపబడెను. ఆ సంఘమువారి సూచనల సంగ్రహము నేటి తంతివార్తలలో ప్రచురింప బడినది. కార్యదర్శి సభ ససలే తీసివేయవలయునని, కాంగ్రెసు సభ వారనేక వత్సరములనుండియు గోరుచుండిరి. కాని క్రూరసంఘమువారి రిట్టి సంస్కరణము నంగీకరింపలేదు. ప్రత్యేకాభిప్రాయముల చెలిపిన, బాసు, కీత్, బ్రునెటుగా న్లెటుల వ్రాసిరో తెలియదు. రాజాపువార మివి యన్నియు ప్రచురింపబడును. క్రూరసంఘ నివేదిక చాలవరకు ఉదార భూయిష్టముగ గాన్పించుచున్నది. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి యంగీకారము మున్నందు బొందినగాని ప్లేటు కాన్సిలు సభకు చట్టముల బంప గూడదనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును సామాన్య శాసన సభ్యులును ఏకీభవించి నపుడు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు సామాన్యముగ వారి నిర్ణయమును బోనాడ గూడదనియు, అట్టి సూత్రమే స్థానిక శాసన సభల విషయమై గూడ వర్తించుననియు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి సభాధికారములు కార్యదర్శి పూర్వముగ సంక్రమించి కార్యదర్శి సభ సలహా సంఘముగ మాత్రమే ఉండుననియు, ఈ సంఘములో మూడవవంతుకు తక్కువగాకుండ శాసన సభ్యులు పేర్కొనెడి హిందూదేశీయులనుండి కార్యదర్శిగారు సభ్యులను నియమింప వలయుననియు, ఇండియా ఆఫీసుయొక్క రాజకీయ పరిపాలనా శాఖల వ్యయములకు కామన్సు సభవారును, ఇండియా ప్రభుత్వపక్షమున గావించెడి వ్యయములను ఇండియా దేశమును, భరింపవలయుననియు, మొదలుగాగల సూచనలు క్రూరసంఘ నివేదికయందు గలవు. కామన్సు సభ్యుల సెలెక్టు కమిటీ నిర్మాణమును క్రూరసంఘము వారంగీకరింప లేదు. కార్యదర్శి సభ పూర్తిగ దీసివేయబడకున్నను, మొత్తముమీద సభాధికారము నామ మాత్రము గావించబడినది. లండను టైముస్ పత్రిక యిందుకు ప్రబల ప్రాతికూల్యము జూపుచున్నది. అధికార వర్గపుదుర్గమున కెక్కడవత్తము గలుగునో యని, టైముస్ పత్రిక భీతిజూపుచున్నది. ఇండియా ఆఫీసు వ్యయమును, కామన్సు సభవారు భరింపవలె నను సూచన, గూడ టైముస్ పత్రికకు రుచించుటలేదు. టైముస్ పత్రిక ప్రతికూల విమర్శనము గావించుట, జూడ, నివేదికము అభివృద్ధి కనుకూలముగ నున్నదనియే భావించ వలసియున్నది. నివేదికమునంతను పరిశీలించిన పిమ్మట మా యభిప్రాయమును సవిస్తరముగ చెలుపుటకు వీలుపడును.

స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలు

స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలలో విశ్వవిద్యాలయాధికారు లీ వత్సరము 100-కి 20 మందిని మాత్రమే ఇంటర్మీడియేటులో గతిలో ప్రవేశించుట కర్హులని నిర్ణయించుటచే, విద్యార్థులలోను, వారల తలిదండ్రులలోను కలిగిన సంతోష మత్యధికము. ఈ విషయము గూర్చి, సిండికేటు వారు త్వరలో యోచించెదరని, హిందూపత్రిక చెలుపుచున్నది. ఇంతవరకు మేలేయని ఎంచుచున్నాను. కాని ప్రజల కండ్లసిల్లు తుడుచుటకై, యోచించెదమని తెలిపి, తుదకు సిండికేటువారి రెట్టి యువశాంతిని గలిగింపనిచో, లాభ మే మాత్రము గలుగదు. స్కూలు

ఫైనలు పరీక్ష కంతకును అంగభాషా పరిజ్ఞానమే ముఖ్యముగ నెంచబడుచున్నది. ఆశాఖయందే, అపజయము విశేషముగ గాన్పించుచున్నది. మద్రాసు రాష్ట్రమునందుమాత్రమే, అంగభాషాధ్యనమున కింతటి ప్రాముఖ్యమియబడుచున్నది. ఇందువలన, విద్యార్థుల భావ్యభివృద్ధికి లాభము గలుగుటలేదు. విద్యార్థులు తమ విలువయగు కాలమును అన్య భాషాధ్యనమునకు వినియోగించుటచే అవసరమగు సాంకేతిక విద్యల నభ్యసించుటకు వీలు పడుట లేదు. ప్రకృతి శాస్త్రమునందు, విద్యార్థుల కభినివేశము గలుగుట లేదు. పూర్వపు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలోని యవలక్షణము లన్నియు, స్కూలుఫైనలు పరీక్షయందు జేసినవి. అంగభాషాధ్యనమునందు, దేశావసరములకు తగినటుల విద్యావిధానము మారుచున్నది. నూతన విద్యా శాసనము, అంగభాషా విద్యాకర్తృత్వలందు సాపూర్ణముగ మార్పు గలిగింపనున్నది. మన దేశపు విద్యా విధాన మటులగాక, ప్రాతలండను విశ్వ విద్యాలయపు వద్దతి నిపుటికిని అనుసరించుచున్నది. జాతీయ విద్యకై దేశములో నెంతటి యాసక్తి వ్యాపించుచున్నను విద్యావద్ధతులు జడత్వము దాల్చియున్నవి. శాస్త్రరకమిషనువారు విద్యకు ప్రజల పరము జేయవలయునని నివేదించిరి తెలియుచున్నది. శాఖావిభజన సంఘమువారు సహితము విద్యాశాఖయంతయు ప్రజాస్వామ్యము గావలయునని, స్పష్టముగ నివేదించిరి. శంకరకనాయకు గారు గూడ అటులనే గోరిరి. దీని యావశ్యకత గూర్చి సందియముల గలవారు, స్కూలుఫైనలు పరీక్షా ఫలితముల జూచిన జాలును విద్య ప్రజల పరము జేయబడినపుడే, దేశమున కనుకూలమగు విద్యావిధానము నెలకొల్ప బడుననుట నిశ్చయము.

క్రైస్తవులు : బ్రాహ్మణేతరోద్యమము

క్రైస్తవులు బ్రాహ్మణేతరోద్యమముపై గాఢాభిమానము జూపకుండుటకు, బ్రాహ్మణులలోనుండి క్రైస్తవులలో గలిసిన వారి యభ్యంతరములే ముఖ్యకారణమున, మహమ్మద్ ఉస్మాను సాహేబుగా రిటీవల తినుచునాపల్లిలో నుడివి యొందెరి. ఇందుపై "క్రిస్టియను పేట్రీయట్" పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. "ఈ విషయమై వీరు పొరబడిరిని, మేము జెప్పుగలము. క్రైస్తవులలో, బ్రాహ్మణులనుండి జేరినవా రెత్తల్ప సంఖ్యాకులని, ఎల్లరకు చెలిసిన విషయమే. వీరిలోనయినను, అందరకును ఉదార రాజకీయాభిప్రాయములు లేవు. వీరిలో నొక పెద్దమనిషి తన రాజకీయాభిప్రాయములు మద్రాసు మొయిలలోని అభిప్రాయములలో నేకీ భవించునని, బహిరంగసభలో నుడివియుండెను. ఉస్మానుగారివలెనే మొయిలు పత్రికనుండి రాజకీయాభిప్రాయముల గ్రహించు వారలనే కులుగలరు. నిజమేమన, ఉస్మాను గారు బ్రాహ్మణులనిన కలవరపడుచున్నారు. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టుటకనే, బ్రాహ్మణ మునుమగు ప్రవచము నునమీద విఅచుకొని పడునని, వీరు సభ్యులను భయభ్రాంతుల జేయుచున్నారు. ప్రతిచోటను, దుష్పాదగు బ్రాహ్మణుడే, ఈయనకు గోచరించుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి వెనుకగూడ, బ్రాహ్మణుని హస్తమే గన్నట్లుచున్నది. అధికారులను బ్రాహ్మణుడే నడుపుచున్నాడని వీరి యుద్దేశము. మాంటాగు గారిని సహితము బ్రాహ్మణుడే జయద్రథముగ లాగిని పోవుచున్నాడని, వీరు తలచుచున్నారు.

ఆకారణముచే, క్రైస్తవసంఘమునగూడ వీరు బ్రాహ్మణమాయనే విలోకించుటలో వింత యెద్దియు లేదు "

నిర్బంధ విధానము

స్థిలీ విలియమ్సు, లాన్సుబరీ గార్లచే, హిందూదేశమునందవలంబించ బడుచున్న నిర్బంధ విధానము గూర్చి, చిన్ని గ్రంథముకటి రచింపబడెను. గ్రంథకర్తలు లేబరు పక్షమువారు. వీరి గ్రంథమున అసత్యములు ప్రచురింపబడెనని, మాంటాగుగారు కామన్సు సభలో నుడివినటుల, రూటరు చెలుపుచున్నాడు. ఆ గ్రంథము మా ఎమట లేకున్నను, గ్రంథకర్తలు అసత్య ప్రకటనమునకు పాల్పడుదురని తలపజాలము. అధికారుల చర్యలను విమర్శించు వారి డిట్టి నిందలకు లోనగుట క్రొత్త విషయము గాదు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

బొంబాయి ఆఫీసుకడ, హోమీయల ఏర్పాటుప్రకారము ఆదివారమునాడు రాత్రి గోల్డ్స్మిత్ మోహన్ ఎఫ్ బి థ్యాట్లీగారి ఆశ్చర్యకర క్రింద కథ జరిగినది. దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటువారిచే నామా దించబడినఆసియాఖండవాసుల భూస్వామికారవత్తసంవత్సర 1914 లో గంధి స్మట్సుగార్లకు జరిగిన ఒడంబడికకు భిన్నము బ్రాహ్మణులలో న్యాయముగా నివసించు భారతీయుల హక్కులకు నష్టకరము గాన నాచట్టము రద్దుకరింపవలెనని యాసభవారు యిండియా దేశమున వారిని కోరెను న్నారు. దీనివలన హక్కులకు గోల్డ్స్మిత్ చాల పట్టదలతో పనిచేయుచున్న దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ సోదరులకు సంపూర్ణ సాహభూతిని తెలుపుచున్నారు. ఆసియాఖండమున మహాత్మా గంధి గారు ప పాదించిరి. పూర్వచరిత్ర సంవత్సర గంధిగారు సభలో వివరించిరి. 1888 క వత్సరపు చట్టము ప్రకారము ఆచట భారతీయులు భూమిని సంపాదించ గూడదు. న్యాయపరము చేతగోరినది పాశుల నిచ్చి లెసెన్సును పొందవలెనని ఏర్పడినది. పిమ్మట కి పాశుల లెసెన్సు రద్దు పడెను గాని భూమి విషయము రద్దు కాలేదు. 1914 లో స్మట్సుగారికిని నాకును లేఖలు జరిగినవి. అప్పటి కచట భారతీయులు సంపాదించిన సొత్తుకు పరిగణించుట కంగీకరింపబడెను. ఆచట భూమిని సంపాదించుటకు రెండవార్థమును కనపడినది. తిరిగిపట్టుట లేక సంఘముగా నేర్పడి కొనుట నాసలహా పైని ఆచటభారతీయు లీ మార్గముల ననుసరించి భూములను సంపాదించిరి. వారా హక్కుల ననుభవించుచున్నారు. ఆ హక్కులను రద్దుపరచుట కిప్పుడేవట్టము చేయబడినది. బంగారుగనులను ప్రాంతమున భారతీయులు న్యాయపరము చేతగూడదను నిబంధనముకూడ కలదు. యానిబంధనలు న్యాయమైనవిగావు. వీనిని తొలగించవలెనని ఆసేతు కిరీకనక పర్యంతము భారతీయులందరు నేకగ్రీవముగ శాందోళన మొనరింపవలెను ఈవిషయమున యిండియా దేశమున వారు మనకునుకూలరు గాన మన మట్లుచేసినవారికి బలము కలుగును. ఇండియా దేశమున వారిని వేరేవారు వారికి లొంగిపోవుట మన ఆంధ్రమున వారిపుడేమి చేసెదకో చూడవలెనని గంధిగారు నుడివెరి. ఇతరులుగూడ నవ్యసించిరి. తీర్మానము లంగీకరింప బడెను.

విద్యాశాఖా మంత్రి.

నర్ శంకరునాయకుగారి స్థానమున నియమింపబడ నర్హులై అంగీకరించువాని లభించుట నులభసాధ్యము గాదు. నర్ న్నాడు హిలుగారు త్వరలో ఇంగ్లాండు దేశమునుండి వచ్చెదరు. హిలుగారు విద్యాశాఖా మంత్రిగా నియమింపబడుదురనియు రివియ్య వ్యవసాయ శాఖలకు మరయొక భారతీయ ప్రముఖుడు నియమింపబడుననియు యింగ్లండు వద్దంతులు కొంతకాలము నుండి వివరపడుచున్నవి. ఒక సంస్థానమున నిది వరకు దివానుగా నుండినవారు విద్యాశాఖా మంత్రిగా నియమింపబడుదురని యిప్పుడు వివరమవుచున్నది. హిలుగారి యుద్యోగ పరిమితి 1921 వత్సరము లేవీలో ముగియను. హిలుగారు శాశ్వతస్థితియందున్నాడు గాన వారు మరల సభ కారమున పాించుట పొసగదని ప్రభుత్వ పత్రిక వ్రాసినది.

అంధ్ర పత్రిక వార్తలు

(వై.ట.రు. ఏ.జె.సి.)

జులై 15

సంస్కరణముల బిల్లు చర్చ.

రాష్ట్రీయాధికారుల అభిప్రాయములు.

లండను, జూలై 10:—ప్రజల మండిరమున కర్మలు చేయుటకు ప్రభుత్వ మొసగుచు మాంపేగు గారిట్లు చెప్పిరి. — ఉన్నత చట్టమునకు సంబంధించిన వివిధ విషయములను గూర్చి తగిన సలహా చెప్పు నిమిత్తము మొదటగా రింగ్లండులో నున్నాడు. అతనిని జాయింటు కమిటీవారు విచారించుచును. గాని ఎవరి సాక్ష్యమును విశ్వసించునదియో, సాక్ష్యమును విశ్వసించునా మాడగా అనునదియు సంఘమువారే నిర్ణయించెదరు. స్థానిక ప్రభుత్వముల అభిప్రాయములను గూర్చి ఇప్పుడున్న రాజకీయముగా మరలకొంత సాక్ష్యమునకును సేదల అట్టిసాక్ష్యము నిచ్చుట కింగ్లండులో తగినంతమంది యున్నారనుక నిపుడే పని నిమిత్తము హిందూజాతీయమునది ఇచ్చటి కేంద్రము రావలసినదని తెలుసు.

ఇంగ్లండులో సాక్ష్యమునిచ్చు నిమిత్తము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు తమ స్వంతప్రతినిధి నెన్నుకొనవచ్చునని యని కర్మలు చేయుటకు ప్రతినిధి.

గవర్నరులకును కేబినెట్టు గవర్నరులకును రాజకీయ నిధికిని పార్లమెంటులో ప్రతినిధిగనుండగల వారొక్క ఇండియామంత్రితప్ప మరి యెవ్వరను కాదు.

జాయింటు కమిటీ నిర్మాణము.

లండను, జూలై 10:—ప్రజల మండిరమున కర్మలు చేయుటకు ప్రభుత్వ మొసగుచు మాంపేగు గారిట్లు చెప్పిరి:— జాయింటు కమిటీ నిర్మాణముగూర్చి ప్రజల సభవారు చేసిన ఏర్పాటును మాన్యుటకు ప్రతినిధి కాదు. మాంపేగు గారితో నేటికిని అభిప్రాయముల సన్నిహితి త్రోసివేయవలయునని గవర్నరులకును నిశ్చయించుకొనినను అనుమాన మిది యామకములవలన హిందూజాతీయలో వ్యాపించు నను మాట ను తానుకొనిమిదమైన విషయము. సంఘమునందన్ని విధములను అభిప్రాయములు గలవారు నున్నారు. మాంపేగు సింహా ప్రభుత్వములో తల జాయింటు కమిటీలో నుండకూడదో తనకు బోధపడకున్నది. మంత్రులకు వోటిచ్చు అధికార మేల యుండకూడదో తెలియకున్నది. మాంపేగు గారికొక ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అధికార ప్రతినిధి యను మాత్రమున రాష్ట్రీయాధికారుల అభిప్రాయములను గలవారు వాటిని వ్యక్తపరచుటకు అటంకము గలుగలేదు.

రాష్ట్రీయాధికారులకు ఓటిచ్చు అవకాశము లేదని మేజరు ముర్రే గారు తెలియబరచిరి.

అప్పటి సానమందలి బ్రిటిషు పర్యాయములు.

లండను, జూలై 9:—ప్రజలమండిరమున ప్రాసంగిక ప్రభుత్వము నొసగుచు కొన్ని నైతిక కారణముల వలన ప్రస్తుతము అధ్యనీకాసమందున్న బ్రిటిషుపర్యాయముల పేరులను ప్రకటించుటకు వీలులేదని మాంపేగు గారు చెప్పిరి.

దెబ్బలుతగిలిన ఉద్యోగీయులు.

లండను, జూలై 10:— ఇండియా నైస్యమున దెబ్బలు తగిలి నైస్యోద్యోగమునకు పనికిరాని ఉద్యోగీయులకు మెస పోటామియా పేజీలందు ఉద్యోగముల నియమమునని ఎఫ్ థామసు గారు నూచించిరి.

మాంపేగు గారందుల కిట్లు ప్రభుత్వ మొసగిరి:— ఇండియా కార్యాలయమునంద యుద్ధములో దెబ్బలు తగిలి నైస్యోద్యోగములకు పనికి రానివారికి తగిన ఉద్యోగముల నిప్పించ నెలకొల్పబడిన సంఘమువారు తక్కిన కాఖులతోడను ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తోడను ఈ విషయమును గూర్చి మాట్లాడెదరు. కాని ఇదివరకు చేసిన ఉద్యోగముల వలన యూరోపియనుల ఆద్యోగమును, కేరీరమును విశేషముగ జెడి పోయిన దని తనకు సంశయముగ నున్నది. అయినను ఇండియా నైస్యమునందలి దెబ్బలు తగిలిన యుద్యోగీయులకు ప్రజలేదయో తెలుపు కావున చాల అవకాశముగ నున్నది. వారికి తగిన యుద్యోగమును జూచుటకు చేత నైనంత ప్రయత్నము చేసెదనని ఆతడు వాగ్దానము చేసెను.

“హైప్రయరు” నామ.

లండను, జూలై 9:—“హైప్రయరు” నామకు బదులు అధునిక నామ నిర్ణయించి దాని నుపయోగించి దానికి విశ్రాంతి నియమమునని వైకాంటు కర్మను గారు నూచించిరి.

అవకాశము విక్రయపు దును నావికాధికారుల లిడి నమ యమని యొచించినపుడును ప్రాతకాలము విశ్రాంతి ఈయ బదుని లాంగుగారు బదులు చెప్పిరి.

భారతీయుల రాజభక్తి.

లండను, జూలై 10:— ప్రజలమండిరమున శర్ జె. డి. రింగు గారికి ప్రభుత్వ మొసగుచు మాంపేగు గారిట్లు చెప్పిరి:— “హిందూజాతీయం దధికారులు ప్రజల నలుగత్రొక్కుట” అను క్షి కతో నైట్లీ, విలియమ్స్, లాక్సుబరీ గారలు ప్రయోగించిన కరపత్రములలోడను, అస్వాద్యదోషా రోపణలతోడను దోషారోపణలందు యుక్తముగ భారతీయ రాజభక్తి కళంకము తెచ్చు ఆరోపణలనుగూడ నున్నవి.

ప్రత్యేక సామ్రాజ్యసభ

లండను, జూలై 10:— సామ్రాజ్యసభ అంతర్జాతీయ రాజకీయ సంబంధముల నాలోచించు నిమిత్త మేర్పరుత బడు సభయొక్కను జరుపబడునదియు నిర్ణయింపబడెనని మేజరు ఓ. నేయిటా గారు ప్రజల మండిరమున దిడిగిరి. ఇందును గూర్చి చాలవరకు తర్కంపబడె ననియు, సభను సాధ్యమైనంత త్వరలో తేసివేయవలసిన అన్ని తరగతులవారును ఒప్పుకొనినదియు, అయినను తేదీని నియమించుట దుస్సాధ్యమయ్యె ననియు బోసర్లా గారు తెలియ బరచిరి. అట్లుచాలా సభను జరుప వలయునను నూచనను దొరతనమునా నాలోచించిరా యని మాన్యు గారడిగిరి.

తాను పోయిన సభలలో తేనియందు నట్టి నూచన తే యుండలేదనియు అయిన నాతంకమున తాను విచారించెద రనియు బోసర్లా గారు చెప్పిరి.

మాన్యు గారు: అధికారవర్ధములోనివారే అట్లునూచించిరి బోసర్లా: నేనా సంగతి నెలుగను.

ప్రభుత్వ పద్ధతి; సంరక్షిత చేతములు.

లండను, జూలై 9:— ప్రభుత్వ పద్ధతిని సంరక్షిత చేతములకు గూడ వ్యాపింప తేయవలయు నను ఛేదనలను గారి నవరణ ప్రజలమండిరమున దంగీకరింప బడెను. 195 గురు అను హులుగను, 57 గురు ప్రతిహులుగను ఓట్లనిచ్చిరి.

జర్మనులు సంధివరతుల సంగీకరించుట.

పారిసు, జూలై 10:—జర్మనీ అధ్యక్షుడు సంధివరతుల మీద సంతకము చేసెను. నాకా నిర్బంధమును వెంటనే తొలగించి నిర్బంధమున నున్న జర్మనులను వదలగోరెదనని ఆతడు వ్రాసెను.

బాగుగనుల పనివాండు.

లండను, జూలై 10:—టన్నుకు 6 పిల్లింగులు పాచ్చించుట కాధార మేమియును లేదు. ఈ విషయమున సర్వాధికారులు దొరతనము వారిది. యజమానులకును పనివాండులకును మరతులను వారే ఏర్పరచిరి గాన వారే బాధ్యులుగుదురు. గనులపై ప్రభుత్వ పరిశీలనను సాగదనుకు సరిగాదు. అనధికారుల బ్యారా ప్రభుత్వ పరిశీలనను సాగదని మాత్రమే దీనివలన తెలిసదనిన సంగీకరింప దగునని గనుల పనివాండు తెలిపిరి సర్ ఆక్లండు గౌడ్ను గారు వివరించిరి.

వర్తకుల దురాశ.

లండను, జూలై.— వర్తకులు దురాశలను ఆహార వద్దాములు బట్టలు కర్రసామానులు, గృహసామగ్రిములు మున్నగువాని సన్నిహితి వివరీకృత ఫల కమ్యుమండుటచే ప్రజలు దోపిడీలు చేయుచు తొందర కార్యములను జరుపు నూచనము కనుమరుగై పోయి గాన సీతా కాలము ముగియవరకును ఆ హారవద్దా వరీలను జరుగగలదని దొరతనమునా ప్రకటించిరిగాని పరిశీలన మన్నివర్తకులకు నుండిన గాని ప్రయోజనము లేదు. ఇపు డాహార వద్దాము లన్నిటికైనను పరిశీలనము పూర్తిగాలేదు. తక్కినవానికి పరిశీలనము లేనేలేదు. ప్రస్తుతము స్పృహ తక్కువగా వున్న కిరీతరెన్నుదును లేదు. అట్లున్నను బట్టలధరలు వివరీకృతగా నుండుటచే ప్రజల కాలనా మతికయముగా నున్నది. కొనుబడి పాచ్చుగా నున్నది. నిర్మాణము

పాచ్చుకలెను. కొనుబడి తగ్గుకలెను. కేపులలో నడుతుంట చాల నిలువబడినది. బాకను ధర పొనుటకు రెండు పెన్సులు పాచ్చి నది. మాంసము ధర తక్కువై కిక్కిరించినది. వరికిల నాధికారి తెలిపెను. దొరతనము వారు పాచ్చుధరల విషయము నాలోచించుటకొక సంఘము నేర్పరచి చరకరము బట్టల విక్రయమును మరల ప్రారంభింప దలచిరి. ఈ నెల 14 వ తేది మొదలు బాగు ధర వెనుకటి కంటె 14 పిల్లింగులు పాచ్చునని ప్రకటించ బడినందున ప్రజలు చాల టవీరులైరి. ఈ ప్రకారము మిక్కిలి చరకరము బాగుధర టన్ను 4 8 1/2 పిల్లింగులగును. బాగుధరతో పాటు గాను ఎలక్ట్రిసిటీల ధరనుగూడ పెరుగును. గానువలెము లకు యిబ్బందికలుగును గాన నీ విషయము సంతక సోమ వారమునాడు చర్చించుటకు పార్లమెంటు కారంగీకరించిరి. గనులపనివాండులకు కూలి పాచ్చింపబడినది. కాలము తగ్గింపబడినది. టియెటను బాగు మొత్తము గూడ తగ్గినది గాన దొర తనమునకు సానుకు 450 లక్షలపానులు నష్టమునయ్యె చున్నది. దీనినిగూడ దీయుటకు బాగు ధరను పాచ్చింపవలెను. లేదా రినిన్యా ఆదాయమునుండి నష్టమును భరించవలెను. గనులపై ప్రభుత్వపరిపాలనమును అనధికారుల యాజమాన్యము క్రింద నేర్పరుచుటవలన నిట్టి ఫలితము కలిగినది గాన నికరధృతికి లాభము బాధి గారు ప్రయత్నించినను గూడ లాభముండదు. కాంకి సంఘమువారి విచారణ ననుసరింప గూడదు.

పెట్టుబడిదారుల లాభములు

లండను, జూలై 10:— జాతీయ కార్మిక కక్షవారి కార్మిగిర్వానామలు నేడు సమావేశమయి పెట్టుబడిదారుల నిర్దాక్షిణ్యముగ లాభములను దీయుమందుకు నాపివేయగోరుచును, జీవితవ్యయమును తగ్గించుటయో లేక రాజీనామానిచ్చుటయో ప్రభుత్వమునాడు తేయవలయునని గోరుచును తీర్మానములను తేసిరి.

తపాలా విమానము.

మెర్సిల్సు, జూలై 9:—బ్రిటిషు తపాలా విమానము యొక్క పెట్రోలుటాంకున కగ్గి ముట్టుకొనుటవలననే దెడి పోరీతల వద్ద నేలగుతును. నలుగురు వైమానికులు జీవములతో మాడిపోయిరి. వారిని పోల్చుటకు వీలులేకుండ నున్నది.

కపర్లలా మహారాజుగారు

లండను, జూలై 10:— నేడు బకింగ్ హాము ఫౌఫుములో కపర్లలా మహారాజుగారు రాజదంతులతో గలసి భుజించిరి.

క్రొత్త స్త్రీ మరు.

లండను, జూలై 10:—గోరిసా యను 5000 టన్నుల బ్రిటిషు ఇండియా స్త్రీమరు ఇండియా తీరమున వ్యాపారము చేయు నిమిత్తము బెల్గాబువద్ద నున్నాడ్రములో దించ బడెను.

ఆధర్వను ఆత్మహత్య.

లండను, జూలై 10:—తాను ఆత్మహత్య చేసికొన నుద్దేశించినట్లు నూచించు లేఖని కొన్ని ఆమె వద్ద నుండెనని తెలియచున్నది. పత్రిక లామె మరణము నెంతయో పెద్దచేసి 1906 వ సంవత్సర యామె పతిని విడచి పెట్టుటను జ్ఞాపకము తెచ్చుచున్నది.

రెండవ యాల్ఫ్రెడ్ మైరుదళము.

లండను, జూలై 10:—ఇదివరలో జర్మనుల స్వాధీన ముండున “హట్టుగీసను” వైనదమిద తత్వమయ్యున్నా మైరు రెండవదళము వైమానుకువద్ద ఇండియాకు వయనమయ్యెను.

దాదులు.

లండను, జూలై 10:—సురక్షితములై 27-85 సంవత్సరముల ఈదుగుల దాదులు ఇండియానుండలి బ్రిటిషు నైతిక సేవకు కొంత కాలమువరకు కావలసియున్నారని మాంపేగు గారు తెలియబరచుచున్నాడు.

మెయిట్లండుగారి రాజీనామా.

లండను, జూలై 8:— కార్మిగిర్వానామను తమకు చాల సభ్యంకరములు కలిగింపబడె నను కారణమున శర్. ఏ స్టీలు మెయిట్లండుగారు రాజీనామా నిచ్చిరి.

పార్వతి, జూలై 10.—మంత్రివర్గమువారు ప్రజలను
గలిగించుకొని కూటాలకు హెచ్చించు తీర్పు చెప్పటవలసను
చిన్న చిన్న వనల చేరువారి కూట లింకలపై తర్జుమాదశని
నిర్ణయించుటవలసను పెంట్టట, పదార్థు గనిపనివారణ మరల
పని నారంభించుచున్నారు.

_____

Reckless Profiteering.**Government Action.**

LONDON, July 9.

Reckless profiteering, especially in respect of food, clothing, furniture and domestic articles of all kinds, is compelling the Government to act in order to avoid popular excesses. It is already announced that food control lasts through the winter, but this is insufficient, since it is very partial even in respect of food, while it unaffected the other articles mentioned.

Rise in Prices of Clothing.

The public is especially exasperated by the rapid rise in the prices of clothing, although the country was never so full of cheap wool.

The Food Controllers Suggestion.

Mr. Roberts, Food Controller, suggests that people are buying too much, and urges the community to produce more and consume less. There is great congestion in ports, which is causing anxiety.

He has announced that the price of bacon is raised by two pence, but that of meat is lowered by a penny a pound.

Standard Clothing Scheme.

It is also known that the Government is contemplating the re-establishment of the standard clothing scheme and will probably order an enquiry into the whole question of high prices.

Increase in Price of Coal.

LONDON, July 9.

General indignation is produced by the announcement that coal costs six shillings more after the 14th July, thus raising the price of the cheapest form of coal to 48s. 6d. per ton. This means a similar rise in the cost of gas and electricity, with a correspondent blow to industry. As a result, Parliament has agreed to discuss the whole matter on Monday. The Government is now losing £45 millions annually on coal mines due to increased wages, shorter hours and lower production. It is faced with paying the sum as a State subsidy out of the taxes or raising the prices. This is the beginning of unofficial State nationalisation of the mines, which has caused a deplorable impression, and will undoubtedly throw back the movement, if even Mr. Lloyd George attempts to nationalise the mines as a result of the Sankey enquiry.

Parliament is becoming restive at the chaos of national finances, showing notable independence even in the face of strong Government pressure.

The Victory Loan.

Great efforts are made to stipulate the Victory Loan but there is reason to believe that this will be a relative failure, but because the public is holding its available funds from an uncertainty as to the future.

Keen Trade Competition.

Meantime the trade competition is increasingly keen. Mr. E. T. F. Crowe, of the British Embassy at Tokio, at a meeting of the London Chamber of Commerce to-day, dealt warningly with the great commercial and industrial expansion in Japan.

The Shantung Question.

There is reason to believe that before the ratification of the Peace Treaty takes place China and Japan will reach an understanding over the Shantung question, enabling the former to sign the treaty:—"Madras Times."

Special Imperial Conference**Question in Commons.**

LONDON, July 10.

In the House Commons, Major O'Neill asked whether the date had been fixed for the Special Imperial Conference, to consider the future political inter-relationship of the Empire. Mr. Bonar Law said that many informed discussions had occurred and had been valuable. The desirability of holding the Conference at earliest opportunity was recognised by all parties but it was impossible to fix the date.

Mr. Hurd asked whether Government had considered the proposal to hold the Conference at Ottawa.

Mr. Bonar Law replied that it had not been suggested at any Conference at which he was present but that he would look into it.

Mr. Hurd: "It has been suggested by those in authority."

Mr. Bonar Law: "I am not aware of it."

The Siberian Army.**Object of Retreat Explained.**

LONDON, July 10.

Reuter learns that although the position on General Koltchak's front is rather difficult the spirit of the troops is excellent. The object of the retreat of the Siberian Army was to finish mobilisation in the interior of Siberia. A majority of the population retired with troops. The Siberian mobilisation has demonstrated the loyalty of the peasantry. Brilliant results have been achieved in Omsk and Irkutsk regions. Fine fighting material has been procured in Yeniseisk Province, where Bolshevism broke out in spring. It is regarded as probable that Red guards have stopped their advance at the line of the rivers Kama-Belaya-Ufa.

President Wilson Interviewed.

LONDON, July 10.

WASHINGTON:—President Wilson interviewed by a newspaper correspondent said:—He was of opinion that American troops should stay on the Rhine until Germany delivered all the details required under the treaty. Further more the Associated Powers should resume trade as soon as possible to permit of Germany's financial rehabilitation. The United States must generously help in the reconstruction of Europe, along the lines of sound basis of credit. The League Covenant would be included in every Treaty concluded at Versailles.

Steamer Strikes Iceberg.

LONDON, July 10.

ST. JOHNS:—The Allan Liner "Grampian" with 1100 aboard, struck an iceberg to-day. Her bows were stove in. Two people were killed and two injured. The "Grampian" was returned here for repairs.

Germany and Peace.**Ratification of the Treaty.**

LONDON, July 10.

WEIMER:—During the proceedings in the National Assembly different speakers declared, amid applause, that peace was only being signed under compulsion. The day of German liberation would surely come. Herr Mueller, Foreign Minister, said:—"We shall always maintain our protest against the treaty. We are hastening the ratification owing to the prospect of the raising of the blockade."

Bill Passed.

LATER:—After the Peace Treaty Ratification Bill passed its first reading, there was a brief interval before the passing of the second reading, in which discussion was extremely animated. German Nationalists submitted reservations relating to the extradition clauses and favouring constitution of a neutral court to enquire into the responsibility for the war. Other Parties condemned the resolutions for which only twenty voted. Thereafter, the Bill passed its second reading and immediately after its third reading, Herr Ebert ratified the Treaty, after which the treaty was immediately despatched to Versailles.

Ratification Signed.

LONDON, July 10.

PARIS:—A German note declares that the German President signed the ratification of the treaty with Protocol, also the Rhenish agreement. The Note adds that the text was despatched by a special courier and hopes that the blockade will be raised immediately and war prisoners returned.

U. S. A. Senate.**German Treaty Presented.**

LONDON, July 10.

WASHINGTON:—In the Senate, President Wilson to-day presented the German Treaty. He declared that the League of Nations had become a practical necessity, indispensable to new world order. Describing the efforts of the conference to ensure lasting triumph of freedom and right, the President said:—"Old entanglements and agreements of every kind stood in war. Promises made in days when might was right. These could not always be honourably disregarded. Consequently it was difficult to graft a new order of ideas on old. Hence some fruits of grafting might be temporarily bitter, but the majority of the Conference sincerely desired to shake off bad influences of illegitimate, demoralising, ambitions of the international councils and expedients from which sinister designs of Germany had sprung."

Coal Miners Position.**Official Statement Issued.**

London, July 10.

The following is the Official Statement of the miners position regarding Sir Acland Geddes' announcement:—"The miners deny that any justification has been shown for the increase of six shillings per ton. In any case they contend that the Government which had absolute control of mines and dictated both to owners and miners the settlement of disputes regarding wages conditions is responsible for the result. The miners deprecate the raising of prejudice against nationalisation, and urge that if high price of coal proves anything it is failure of private ownership plus the Government control."

Occupation of Rhine Territories.**Text of Agreement Published.**

LONDON, July 10.

The text of agreement between the United States, Belgium, the British Empire and Germany with regard to military occupation of the Rhine territories is now issued. It provides "inter alia" for the constitution of a civilian body entitled Interallied Rhineland the High Commission which will be the supreme representative of the Allies within the occupied territory. The Commission will be empowered to issue ordinances necessary to secure the maintenance of the safety and requirements of the Allied forces. German Courts shall continue to exercise civil and criminal jurisdiction, but anyone offending against the Allied forces may be made amicable to the Allied military jurisdiction. The civil administration shall remain in the hands of German authorities. The High Commission shall be empowered to declare a state of seige in any part of the whole occupied territory whenever it thinks necessary, whereupon the Allied military authorities shall have powers provided in German Imperial Law.

Extention of Preference to**Mandatory Territories.****Chamberlain's Amendment Carried.**

LONDON, July 9.

In the House of Commons Mr. Chamberlain's amendment to extend the preference to any mandatory territories, was carried by 195 votes to 57.

Slander on Indian Loyalty.**A Pamphlet Criticised.**

LONDON, July 10.

Replying to Sir J. D. Rees in Commons, Mr. Montagu characterised the pamphlet by Messrs. of Smille Williams and Lansbury entitled, "coercion and repression in India," as a collection of false statements and deductions and containing among other insinuations gross slander upon the loyalty of India.

Italian Finances.**Government Programme.**

LONDON, July 10.

ROME:—Signor Nitti expounding the Government programme said. Special taxes would be levied on luxuries and a graduated tax on war profits. The Government's financial measures were chiefly aimed at reducing debt at home and abroad. The mercantile marine will be developed. Italy was determined to overcome all postwar difficulties and renew her wealth by consuming less and producing more.

Trans-Atlantic Flight.**Return Journey of R 34.**

LONDON, July 10. 6.35 A.M.

NEW YORK:—R-34 left Long Island at 11.57 (New York time), on Wednesday evening for East-fortune (Haddington).

LONDON, July 10. 2.35 P.M.

The Air Ministry announces that the position of R 34 at nine o'clock this morning (British summer time) was 40-47 degrees north and 70-30 West.

LONDON, July 10. - 4.15 P.M.

MINNOLA:—R. 34 started hurriedly owing to official report that a storm was approaching from Great Lakes. Tens of thousands of people watched the airship cross New York. Traffic was stopped and there was tumultuous cheering.

LONDON, July 10 - 6.40 P.M.

The Air Ministry states that R-34 at noon [British summer time] was about five hundred miles from New York and 350 miles South West of Sydney [Nova Scotia].

The Silver Market.

LONDON, July 10.

Messrs. Montagu's report says, the tendency of the market at the beginning of the week was upward owing to special orders and inclination to hold up supplies, but unless purchases for the Government of India can be made permanently, the higher level of the prices is unjustified. The Indian Currency Problem is still the principal factor in the market. China bought substantially, but seems momentarily to have shot her bolt. The feature of the week has been the premium on price for forward delivery, which is now 1/4 above price for cash delivery.

Karachi Troop Train Incident.

LONDON, July 10.

Replying to Mr. Walter, Guinness, with regard to Karachi troop train incident Mr. Montagu said, he considered that Major General Shaw had not acted up to his full responsibilities. Mr. Shaw's refusal of new enquiry appeared to him to end the matter.

Postal Aeroplane Wrecked.**Death of 4 Aviators.**

LONDON, July 10.

Marocilles July 9th:—The British postal aeroplane crashed in flames at Pourrieres [Var] to-day in consequence of an explosion in petrol tank. Four aviators were roasted alive. They remain unidentified.

Hungary Attacks Rumania.**Bolshevik Troops Excesses.**

LONDON, July 10.

BUKHAREST:—Advices from Transylvania state that, the Hungarian Bolshevik troops which were withdrawn from Czechoslovak front have attacked Rumanians on Theiss. Fighting continues.

French Coal Miners.**Work Resumed.**

LONDON, July 10.

PARIS:—The Central and Southern coal miners are resuming work in consequence of the Ministerial arbitration award granting an increase of wages, also a minimum wages for pieceworkers.

Recent Armenian Massacres.**Ringleaders Hanged.**

LONDON, July 10.

PARIS:—The British military authorities of Aleppo hanged six ringleaders in the recent massacre of Armenians. The latter have been invited to present reparation claims in respect of pillage.

Return of Ex-Shah to Persia**No Information Available.**

LONDON, July 10.

In the House of Commons, replying to Mr. Press. Mr. Harworth stated that Government had no information that Ex-Shah had returned to Persia, but inquiries were being made.

The Ex-Kaiser's Trial.**Press Opinions**

LONDON, July 7.

The "Daily Chronicle" to-day contradicts the report circulated last week that the Kaiser was protected from the death penalty by an American stipulation, and asserts that the court may inflict any penalty it thinks fit.

The same paper understands that the Dutch Government, while protesting as a Sovereign State against what it considers a breach of the right of asylum, does not feel itself in a position to resist the demand of the Powers and will surrender the Kaiser.

The "Chronicle" states that the lesser offenders will be handed to representatives of the countries against which the offences were committed. Those concerned in the murders of Captain Fryatt and Nurse Caveil, the submariners who attacked hospital ships and defenceless merchantmen are expected in London this week for trial by court-martial.

On the other hand, the "Vorwarts" states that Dutch diplomatic circles expect the Entente will regard a refusal by Holland to surrender the Kaiser as settling the extradition question, but should Holland join the League of Nations and the League desire extradition Holland will be obliged to submit. The Kaiser's five sons have now offered themselves to be tried in his stead and Marshal von Hindenburg has written to the German President accepting sole responsibility for all army orders since August, 1916.

Sir Valentine Chirol, joining in the controversy in the "Times" condemns our rescuing the Kaiser from the contempt resulting from his flight, giving him a martyr's halo.—("Pioneer".)

India in Parliament.

Reforms Bill Joint Committee

LONDON, July 10.

Replying to Colonel Yate in the House of Commons, Mr. Montagu stated that Sir James Meeson was in England to advise him on various matters relating to the Reforms Bill. Sir James Meeson was at the disposal of the Joint Committee, but the Committee would decide whether to hear witnesses and whom it would hear. There were several gentlemen at present in England well qualified to explain the views of the local Governments, if the Committee desired to supplement the written statements already before it, but no representatives were being sent home for that purpose.

Colonel Yate asked whether the Provincial Governments would be permitted to nominate their own representatives to give evidence in England.

Mr. Montagu replied that the only constitutional representative in Parliament of the Governor-Lieutenant-Governors and the Viceroy was the Secretary of State.

Constitution of the Committee.

LONDON, July 10.

In the House of Commons, replying to Colonel Yate, Mr. Bonar Law said he did not think it was possible to alter the decision of the House with regard to the Joint Committee on the Reforms Bill. He could not believe for a moment that appointments to the Committee would cause a feeling in India that the Government desired to vote down all proposals and opinions not coinciding with the opinions of Mr. Montagu. Mr. Bonar Law again emphasised that the Committee represented all views, and he could not see any objection to Mr. Montagu and Lord Sinha participating in the discussions. There was no reason why Ministers should not vote. The fact that Mr. Montagu was the sole official representative of the Government of India, did not prevent the views of Provincial Governors being submitted by those holding them.

Major Murray pointed out that Provincial Governors had no opportunity of voting.

British Regiments in Afghanistan.

LONDON, July 9.

In the House of Commons, replying to Mr. Brown, who urged publication of the names of British Regiments in Afghanistan, Mr. Montagu emphasised that the Government of India, for military reasons, considered publication at present undesirable.

Disabled I. A. Officers

Question of their Employment.

LONDON, July 10.

Mr. F. Thompson suggested that disabled officers of the Indian Army should be appointed to Government posts in Mesopotamia and Palestine.

Mr. Montagu replied that the Disabled Officers' Employment Committee at the India Office would communicate with other Departments and with the Government of India, but he feared that heavy demands of service in the past on the health and physique of Europeans would stand in the way of disabled and invalid officers. He agreed that disabled officers of the Indian Army had a very strong claim on the community and he promised to do his best to find them suitable employment.

Punjab Prosecutions.

Case against Lala Govardhandas.

LAHORE, July 14.

The case of Lala Govardhandas came up for hearing before the Special Tribunal on Saturday. Counsel for the accused filed an application to the effect that (1) as the Commissioners had already been members of the Martial Law Commission and had formed expressed opinions on various issues involved in the case, the accused had reasons to believe he could not have a fair and impartial trial; (2) as the petitioner's counsel, the Hon. Mr. Moti Lal Nehru had wired to the Local Government for changing the personnel of the Tribunal, and as the accused had not heard anything from the Local Government up to that time, he prayed that the Hon. Mr. Commissioners would be pleased to recommend to the Governor-General-in-Council or the Local Government to change the personnel of the Tribunal, or the petitioner might be allowed sufficient time to move the Governor-General-in-Council to that effect. The Court having refused the application, the accused requested the Commissioners to grant him sufficient time for consideration whether under the circumstances he should defend himself or not. The request was not granted. Lala Govardhandas thereupon desired his Counsel to declare that the accused was not prepared to defend himself before this Court. The Court, however, ordered the case to proceed and prosecution witnesses gave their evidence. The accused refusing to cross-examine witnesses before the Court as a protest. When evidence was over, the accused was asked whether he would make any statement. The following statement was then presented by the accused:—That his application made this morning has been refused by this Hon.ble Court the case continuing to proceed notwithstanding his protest that he has not been allowed time for hearing the decision of the Lieutenant-Governor regarding the application sent by his Counsel, the Hon.ble Mr. Moti Lal Nehru, for the change of the personnel of this court that the Hon.ble Court has not even consented to adjourn the case for one day only, so that the petitioner could decide whether he ought to defend himself before this Court in the case of refusal to give him time to hear the result of his petition to the Local Government, and for making a further petition to His Excellency the Governor-General-in-Council that during the course of the proceeding the petitioner has all along been drawing the attention of this Honourable Court to the fact that he did not cross-examine any of the prosecution witnesses as a protest against the constitution and "personnel" of this Honourable Court; that under these circumstances, the accused is not prepared to make any statement before this Honourable Court regarding the alleged offence, though he still maintains that he is not guilty of any offence, that his arrest was illegal and that his trial is "ultra vires."

The Court then rose for the day and the case was adjourned till Monday.

"A. B. Patrika" Security Case

Hearing Resumed in

High Court.

CALCUTTA, July 14.

At the High Court to-day the hearing was resumed of the "A. B. Patrika" security case. In reply to Mr. C. R. Das the Advocate General said that when the offending articles came before the Government in the first instance there was no question of "intention." Mr. Das had only dealt with the first article and not with the second. The Advocate General said the first article came under Section 4 (c) and not under explanation. The complaint was with regard to 4 (c) and the Government had followed strictly the wording of that Section. The article did not come under explanation which was in two parts a and b. In both cases the article must consist of comments. As regards "a" the comments express disapproval of measures of Government. Then there was "b" comments against expressing disapproval of administrative or other action of Government without in either case exciting or attempting to excite hatred. In reply to Mr. Justice Woodroffe the Advocate General said the intention was immaterial because they were not there to deal with measures or administrative action. What they are dealing with was an attack on the Government and on a class. An attack in that class was clearly not covered by explanation at all.

Questioned by Mr. Justice Pletcher if the Advocate General's argument was that comments which did not express disapproval of measures of the Government with a view to obtain their alteration by lawful means and comments which were not upon administration or other action of Government did not come within explanation at all, The Advocate General's answer was in the affirmative. In conclusion the Advocate General said that if the Court thought the words and articles of the "A. B. Patrika" were an attack on Government or an attack on a class it came under Section 4 and there was no question of going into evidence at all. There was no question of intent at all and therefore no question of evidence.

Mr. Das addressing the Court submitted that apart from explanation 2 altogether the section described something which required seditious intent, the words in main section described seditious which required what was called seditious intent. It could never have been the intention of legislation that they should not look to the intention or purpose of the article but were only to see if there was some men somewhere upon whom some effect of this kind might possibly be produced. The Court here rose for the day.

Indians in South Africa.

A Protest Meeting.

BOMBAY, July 14.

Under the auspices of the Home Rule Leagues, a public meeting was held on Sunday night at Goudas Hall to protest against the proposed legislation to Indians in the Transvaal. Mr. Faiz B. Tyabji, president. Mr. M. K. Gandhi moved:—(1) That this public meeting of the Bombay citizens respectfully but emphatically protests against the Asiatic Land and Trading Amendment Bill reported passed by the Parliament of the Union of South Africa as it contravenes the Smuts-Gandhi Agreement of 1914 and it violates the elementary rights of the British Indian lawfully resident in the Transvaal and, therefore, calls upon the Government of India and the Imperial Government to intervene so as to secure the repeal of the veto of the said Bill. (2) That this meeting tenders its heartfelt sympathy and assurance of support to their Indian fellow citizens in Transvaal who are heroically struggling against the unjust and the unwarrantable encroachments made by the said Bill upon their rights as citizens of the Empire. Mr. Gandhi gave the history of the anti-Indian legislations in South Africa which had led to the passive resistance movement on the part of the Indians residing there. By the Act of 1886 it was enacted that no Indian in Transvaal could own landed property and that the Indian traders should obtain a licence costing £3 to trade there. The latter provision had been done away with but the former disability still remained. Mr. Gandhi said that in 1914 he had corresponded with General Smuts as a result of which, an agreement was arrived at viz. that the vested rights which the Indian settlers in Transvaal had up to that time enjoyed should continue. This was also their present contention. Mr. Gandhi told the audience that while he was in Transvaal he found on a reading of the laws there, that there were two ways left for the Indians to become owners of land there. One was to take lands from the Europeans by mortgages and thus become landowners or to form themselves into corporations for the purpose. He gave advice to the Indian settlers who took advantage of it and became owners of landed properties. They have been enjoying these rights and under the new legislation it was proposed to deprive them of these rights. There was also a section in the Act under which Indians would not be granted licences to trade in the gold area. Mr. Gandhi said that these encroachments on the rights of Indians were intolerable and what Indians in this country had to do for their countrymen in South Africa was to raise a voice from one end of the country to the other for the repeal of this measure. By doing that he assured the meeting that they were strengthening the hands of the Government of India who were with them in this matter. He did not know what view the Imperial Government was likely to take for their past experience showed that they had a tendency to give in before the clamours of the Colonies. After other speakers had addressed the meeting the resolutions were carried.

says that, the proposal that the Secretary of State shall regulate, by Executive orders, his mode of correspondence with the Government of India and the Local Governments, will require close scrutiny, if it means that he will have larger powers of corresponding direct with the Provincial administration other than Bombay and Madras.

The "Times" entirely approves of the proposal to abolish the stores department of India Office, also that the High Commissioner for India shall undertake all agency work in London, but the proposal to charge the cost of the India Office to the British Exchequer seems an unnecessary change.

India Council Reform.

Report of Crewe Committee Published.

The Official Summary.

SIMLA, July 14.

A Communique says:—The following official summary of the proposals made in the report of the Committee on Home Administration of Indian Affairs over which Lord Crewe presided is published for general information. Relations between the Home and Indian Administrations.—[1] Save in the of absolute necessity, legislation should not be certified for enactment by the Council of State without the previous approval of its substance by the Secretary of State, on the ground that its enactment is essential in the interests of peace, order, and good Government of India. [2] Where the Government of India are in agreement with a majority of non-official members of the Legislative Assembly either in regard to legislation, or in regard to resolutions on budget, or on matters of general administration, assent to their joint decision should only be withheld in cases in which the Secretary of State feels that his responsibility to the Parliament for peace, order, and good Government of India, of paramount consultations of imperial policy, require him to secure reconsideration of the matter at issue by the Legislative Assembly. [3] As basis of delegations the principle of previous consultation between the Secretary of State and the Government of India, would be substituted in all cases in which previous sanction of the Secretary of State in Council has hitherto been required. [4] In the relations between the Secretary of State and the Local Governments the principle should as far as possible be applied that, where the Government are in agreement with a conclusion of the legislature, their joint decision should ordinarily be allowed to prevail. [5] Assent to or disallowance of Indian legislation by the Crown should be signified by His Majesty in Council.

The Home Administration of India:—[6] The Powers and authority now vested in the Secretary of State for India in Council should be transferred to the Secretary of State. [7] The Secretary of State should be assisted by an Advisory Committee to which he shall refer such matters as he may determine and he may provide by regulations for the conduct of the business of the Committee. [8] The Advisory Committee should consist of not more than 12 and not less than six members, appointed by the Secretary of State. [9] Not less than one third of the members of the Committee should be persons domiciled in India selected by the Secretary of State from a panel of names submitted by non-official members of Indian Legislature. [10] The tenure of office of a member of the Committee should be 5 years. [11] The member of either House of Parliament should be eligible for appointment to the Committee. [12] The salary of the members of the committee should be £1200 a year. [13] The Indian members of the Committee should receive a subsistence allowance of £600 a year in addition to salary, in respect of their domicile. [14] Statutory provision should be made for recommendations [6] to [13] inclusive. [15] The Secretary of State should regulate, by executive orders the conduct of correspondence between Indian Office and the Governments in India.

The organisation of India Office establishment:—[16] Action should be taken with a view to the transfer of the agency work of the India Office to a High Commissioner for India, or some similar Indian Governmental representative in London. [17] No formal system of interchange of appointments between a member of India Office and India services can be recommended, but deputations between the two countries should be encouraged. [18] Occasion should be taken now and then to appoint an Indian to one of the posts intermediary between the Secretary of State and heads of departments.

Apportionment of charges of India Office between Home and Indian revenues:—[19] The charges on account of political and administrative work of the office should be placed on the estimates, those on account of agency work of the office being defrayed from Indian revenues, the appointment to be determined by agreement between the India Office and the Treasury. [20] The Committee are not in favour of the proposal to establish a select Committee of the House of Commons on Indian affairs and Sir James Brunyate, Prof. Keith and Mr. Basu have stated their views in separate memorandum.

The full text of the report will be published in India next week.

"Times" Strong Opposition.

LONDON, July 10.

The "Times" strongly opposes the recommendation of Crewe's Committee, with regard to the Council of India, and says, it is an attempt to make the Secretary of State the supreme, unfettered autocrat over India's destinies. In the case of Indian affairs, which receive very small attention in Parliament, it is especially desirable that the Secretary of State's orders should be subject to review by competent experts. With regard to the objection that the personnel of the Council is often weak, it is likely, says the "Times" to remain so, while the Secretary of State can choose his own Council, a task which should be transferred to the Cabinet. The new proposal for an Advisory Committee inside of the Council is feeble and meaningless.

The "Times" profoundly distrusts the new tendency of the Ministers seeking autocratic powers to screen their real intentions behind such sham bodies. During the period of transition in Indian administrative system and certainly until a statutory commission examines the effect of the reforms, at the end of the first ten years, the Council of India should continue, with increased rates of pay. It may be necessary to curtail its veto upon expenditure, but otherwise its authority should remain unimpaired. The most marked defect in Crewe's report is that, it does not provide for the transfer to the Indian control of masses of the Executive details, now referred to London for decision. Apparently Mr. Montagu will be left to decide these himself, after destroying his Council.

The "Times" reserves its opinion with regard to the future relations between the Secretary of State and the Government of India. With regard to the current Legislation the paper

స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలు.

మదరాసు పాఠశాల ఆర్డర్ల ప్రకారము.

ఈ సంవత్సరపు స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలో, ఉన్నత తరగతుల కర్తవ్యములను నెరవేర్చుటకు సరిగ్గా సంఖ్యను వృద్ధి చేయవలసివచ్చిన నీటికిలువారిని కోరుటకు ఈ నెల 12 తేదీ సాయంత్రము గోపాలేశ్వరములో మదరాసు పాఠశాల సభ జరిగెను. గౌ. బి. ఎస్. కర్మగారధ్యక్షత వహించిరి. బి. బి. ఎల్. ఎ. గోవిందరావు అధ్యక్షులు, ఎస్. కస్తూరిరంగ అధ్యక్షులు గారు, ఎ. రంగస్వామి అధ్యక్షులు గారు, అల్లాడి. కృష్ణస్వామి అధ్యక్షులు, సి. రాజగోపాలాచార్యులు, జి. పి. వల్లభులు, జి. ఎస్. ఆరండేలు గార్లు మున్నగువారే సభకు విచ్చేసిరి.

బి. వి. నరసింహాచార్యులు గారు మున్నగువారు తరువాత భూమిని తెలుపుచు తరితార్చు సంపిరి.

సభా ప్రారంభమున అధ్యక్షులు లేచి యీ సంవత్సరము కళాశాల తరగతి జేరదలచుకొన విద్యార్థులకు స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలకు వలస వలసవచ్చునట్లు కలిగినదని నడిపిరి. మరియు, యితర రాష్ట్రముల లన్నియు, యీనూతన విధాన ప్రయోజనములబట్టి తమవారధ్యమక విద్యార్థులను మార్చుకొనవలెనని నిశ్చయించు న్నారు. అట్టి సమయమున నిది విఫలత జెందకుండ యేర్పాటుల జేయుట సవరము. ఈ పరీక్షలో కొన్ని తక్కువల నుండి యీ తీర్మానము వారి సంఖ్య ఆ తీర్మానము గురువు నున్నది. మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష ఫలితముల సంక్షిప్తముగా తేలవలెనని, స్కూలు ఫైనలు పరీక్ష యీనూతన పరిమితిని కుట్రవలెనని తలంప బడినది. కాని యందలి ఫలితముల యితర రాష్ట్రముల కంటె కూడ చాల అసంతుష్టి దాయకములగు నున్నవి. మంగళమున ప్రజేత పరీక్షకు బోయిన 11500 మందిలో 8414 మంది యుత్తీర్ణులైరి. బొంబాయిలో 100 కి 84 వంతున విజయములైరి; మద్రాసులో పరీక్షకు బోయిన 5259 మందిలో 3260 మంది గెలుపొందిరి. ఇందులకు మదరాసు విద్యార్థుల బుద్ధిహంద్యము కారణము; లేక ఉపాధ్యాయుల అసమర్థత కారణము అను ప్రశ్న జనించుచున్నది. మదరాసు విద్యార్థులపై తెలియవలసిన వారి యితర రాష్ట్రముల అభిప్రాయము. పరీక్షలు కలిగియున్న గుండుటచే పరీక్ష ఫలితము లిట్లున్న వా ఇది కొంతవరకు కారణము. కాని యందుల కిక ననేక కారణములు గలవు ఇంగ్లీషులో యె యెక్కువ సంఖ్యల మార్కులు రావలె నను. నిబంధనము మొదటి కారణము. కలిగిన పాఠశాలలు లేకపోవుటచే, విద్యార్థుల నేతల లో ప్రజేతమున జేరుటయు, అందు మూలమున సుపాధ్యాయులు విద్యార్థుల యెడల కలిగిన క్రోధతో వర్తించుటకు వీలు లేకపోవుటయు కలసియున్నది. అంగ్లభాష యందు తగినన్ని మార్కులు రాకున్నను, మిగుల తెలివైన విద్యార్థులకు మోక్షము కలుగునటుల నీటికిలువారు ప్రయత్నింప నలసి యున్నది.

టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు

ఈ తీర్మానము నుపపాదించిరి:—“ఈ సంవత్సరము జరిగిన స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలో నుత్తీర్ణులగు కలిగింప బడిన వారి సంఖ్య అత్యల్పముగా నున్నందుల కి సభ వారు తింతుచును, గత రెండు వత్సరములలోను 100 కి 28, 31 వంతున విజయములైనవారి సంఖ్య యీవత్సరము 20 వంతులకు తగ్గిపోవుటచే, యీ సంఖ్యను వృద్ధి చేయవలసివచ్చిన మదరాసు విశ్వ విద్యాలయము వారిని కోరుచున్నాను.” ఈ సమయమున వీరు స్కూలు ఫైనలు పరీక్షల ఫలితమును సంక్షిప్తములగు చున్నవనియు, యీ రాష్ట్రపు విద్యార్థులు మిగుల తక్కువతో కృషిసలుపుచుండ, వీరు పరీక్షలలో కృతార్థులు కాకుండుటకు కారణము దుర్మనస్యమనియు, ఇంకటి నుండి 100 కి 80 వంతున ప్యాసులుండువరకును ఆందోళనముచేయుట సవరమనియు వీరు తెలిపిరి.

ఎ. రంగస్వామి అధ్యక్షులుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. సి. రాజగోపాలాచార్యులు, సామల్లాభాదులు సాహేబు గార్లు తీర్మానము నామోదించిరి.

వి. రామదాసుగారు.

ఈ తీర్మానము నుపపాదించిరి:—“స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలో నుత్తీర్ణులగు కలిగింపబడినవారి సంఖ్య అత్యల్పము గనున్న విషయమును విద్యాశాఖవారికి దెలుపుచు, యీ విషయమును గూర్చి పరిశోధించుట కధికారులను, అసభికారులను, విద్యార్థుల తరంగుల ప్రతినిధులను గల యొకసంఘమును నిర్ణయపరచిన ఈ సభ వారు ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నాను.”

నన్నయభట్టు నియోగి!!

అయ్యో, ఆంధ్ర కవిబ్రహ్మయగు నన్నయభట్టు వైదిక కాళివాడని మనదేశస్థులు చాలకాలము నుండియు నమ్ముచున్నాడు. ఇందునకు నన్నయ “మలరామ్యము” నని వ్రాసి కొనియొందుట యొక కారణము. నన్నయ, వైదికీయ, నియోగి రహితని వాదప్రతివాదము లీరణకు జరిగియే యున్నవి. ఇందు తీరామూర్తి పంతులుగారు నన్నయభట్టు చునారావు)దని సాహసముగా బలికి యున్నారు. ఆంధ్ర కవిబ్రహ్మయూ, ఆంధ్ర కవిబ్రహ్మతామసి నిర్మాతయు, నగు నన్నయ చునారావు)దని యనుట మన ఆంధ్రజాతీయ గౌరవముకే కళంకము నాపాడింపజేయుచున్నది. మొత్తమున, నియోగి కాళి ను జూచినచో వీరుల కెక్కువ సౌకర్యము లుండుట కలక, వీరియొద్ద నేక మహాకవులు, కావ్యకీర్తలు, రాజ్యాంగ ధురీణులు, వ్యావహారిక దక్షులు బయలుదేరుదురు. సాంఘిక కర్మ విభజనము నందు వైదికీయత, అశూనయగు భారతమున వహించి, జేతమునకు నేరజేసియే యున్నారు. నన్నయభట్టు యొక్క ఆరమాంశ కవితా సామర్థ్యముతో ఆంధ్ర వాక్కు యము పుట్టిన దనుట విశ్వాసార్హముగాదు. కాని నిదర్శనము లుండు నంతవరకు నన్నయభట్టు ఆంధ్ర కవి బ్రహ్మక కీర్తి గాంచుచున్నాడు. ఇట్టి కవిబ్రహ్మ వైదిక కాళివాడని వైదికీయ గర్వముగో నుపొందుట సహజము. వ్యవహారిక మిట్లుండ ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క సిద్ధాంత సూత్రముగాని సందికలో భావ్యమగు లక్ష్యవారాణముగారు నన్నయభట్టు యొక్క కాళి ను గూర్చి యొక వ్యాసమును వ్రాసియున్నాడు. వీరు నిర్ధారణచేసిన యంశములు ప్రస్తుతము వ్యాపించుచున్న విశ్వాసములకు భంగకరములు. లక్ష్యవారా యుగారు నన్నయభట్టు “గోపాలాచార్య” సంకీర్తనని, వాక్రమ్యుచున్నాడు. నరసారావుపేటలో వ్యాసువాడిగ నున్న నడింపల్లి జగన్నాథ రావుగారి గోపాలాచార్యులకు రచించుటపడిన చిత్రాం గదా ప్రణయ మను నొక అమృతకవ్యకావ్యము యొక్క వాక్రమణిని సంపాదించి యున్నారు. ఈ రామకవి మాధవ్యుని గోత్రీయదనియు, ఆంధ్రుల నూతు)దనియు, యోగానంద యామాత్యపుత్రు)దనియు, వాగ్దాసి కొనియున్నాడు. రామకవి తన వంశకీర్తనమును వర్ణించుచు క. “ఆ మాధవ్యుని గోత్రీ ల

లామడను పొగడ్తని యలక బిద్దపటి
స్థామేయత క్షే
కామధునన్నయ జనించెగణ నాగలుడై ”

అని చెప్పకొని యున్నాడు. కాని ఈ నన్నయఆంధ్ర భారతమును రచించిన నన్నయయే నామని చదువరులకు సంశయము కలుగరవచ్చును. వైదికీయకీర్తిని వాగ్దాసిని మఱి రెండు పద్యములవీనికి సమాధాన మొసగుచున్నది.

ఈ సమయమున వీరు విద్యావిభాగము, ఆంధ్రప్రదేశ్ కరముగ నున్నదనియు, వీరిని సుస్మరించు గాని ఈ దుష్కీర్తి తొలగకాలదనియు వీరు చెప్పిరి

వి. సి. శేషచార్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. వి. వి. వెంకటాచారిగారు వీరి నామోదించిరి.

తీర్మాన మంగీకృతమాయెను.

టి. ఎమ్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు

యీ తీర్మానము నుపపాదించిరి:—“ఈ సభోద్దేశము లను కార్యరూపమున బెట్టుటకు వలయు యేర్పాటులు చేయుటకు యీక్రింది సభ్యులు గల సంఘ మేర్పరచబడినది:— టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు, వి. తిరుమలపిల్లై, కే. నాగేశ్వర రావు, వి. సి. శేషచార్యులు, మహమ్మదు సమల్లా బాదులు సాహేబు, టి. ఆర్. వెంకట్రామకావ్య, వి. రామదాసు, నేటుగోపలాను, టి. ఎమ్. కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు, ఎస్. రాజ గోపాలాచార్యులు, టి. ఆదినారాయణకృష్ణ, క. బాలసుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు, ఎస్. రాజగోపాలాచార్యులు, జి. ఎస్. ఆరండేలు, వి. ఎ. వెంకటాచార్యులు, వి. ఆర్. కరండికారు (కనీసము) గార్లు.

తీర్మాన మంగీకృతమాయెను. ఈ తీర్మానములను వార్తా పత్రికలకును వైసు చాన్సెలరు డైరెక్టరు, నేనేటుభారతీయ సభ్యులకును, ప్రభుత్వమునకును పంపుటకు తీర్మానింపబడినది. ఆధ్యక్షునకు వందములతో సభ ముగిసెను.

సి. “తన నాంధ్రకవిబ్రహ్మతామసి మన
పరిచేద నియతి నిర్మించె మొదల
గణపల్లముల బతుకలభావభవల
కవిబ్రహ్మతామసి తేనె నాది
కవిబ్రహ్మతామసి జరుతార్చర కల్పనలను
మించి కాదల నేన్నరించె దొంగ
సంస్కృతంబాంధ్ర భాషయుక్తి సాధించి
నిర్దుష్ట నామములో నిలిపెయోధి
భారతామూయపాథోధి వడిచుదెలిసి
తేద్రునద నవేక్షించి విలువలెల్ల
వార! నన్నయభట్టు విద్యలకురట్లు
కుకవి వాకట్లు సత్కవి కోటగట్లు
క. “ఆవన్న పాత్య మంకాం
భోనిధి సంపూర్ణ చును) పోలికను దయా
మాన గుణాలంకారుడు
ధీనిధి గోపాలు డమితజేజును పుట్టెకా!!

ఈసంగతులనుబట్టి గోపాలాచార్యులు నన్నయభట్టు వంశము వాని స్పష్టమగుచున్నది. ఈ రామకవి పదవైనవ కతాబ్రహ్మతామసి, పదునాడవ కతాబ్రహ్మతామసి యి లక్ష్య వారాణముగారు ఊహించుచున్నారు. నేటికిని, మాధవ్యుని గోత్రీయము ఆంధ్రులనూత్రులను నగు గోపాలాచార్యులు, వినుకొండ తాలూకాలోని ముప్పల్ల మొలలకు గ్రామముల యందును జెల్లుగు జిల్లా దర్శితాలూకాలోని కొన్ని గ్రామములందును, నివసింపుచున్నారు. వీరివారినీ నన్నయభట్టు మతము వారలనుని మి చెప్పకొని యున్నాడు. వీరుదలు నామ వేల నియోగము. నన్నయ “మలరామ్యము” వ్రాసికొని నామ గనుగ వైదికీయయే యుండవలయునను వాదము బల పోనవలెనది. ప్రకృత్యనుసంఘము నుజేమి మామయన్నారము? పురాణం వేంకటప్పయ్య పంతులు “పంతులు” కబ్బముల బట్టి నియోగియూ, వైదికీయ? అవ్యా జగన్నాథ కావ్య “కావ్య” కబ్బములబట్టి ఏ కాళివాడు? తిక్కన సోమయాజి సోమయా జులు కబ్బములపట్టి ఎవరు కానగును? వడ్లవన్నటి శ్రీనివాస “వీడిక్షేత్రము” వైదికీయ? నియోగియూ? కల బ్రాహ్మణుడను నది ఉద్యోగమున వైదిక ధర్మ విశ్వాసమును, మారమే నూచించుచున్నదని నాయుద్దేశము.

జూలై, 18. ఆ. నారాయణరావు.

గుండుగోల యూనియన్;— యీ గ్రామముందు యిదివరలో యూనియన్ సభ్యులను చైర్మనుగారి నిసారము మీద తాలూకా బోర్డువారు స్థిరపరచువారు అనగా (నామి నేవకొవుండెను) యిప్పు డిట్లు కాక ప్రజలసభ్యులను యెన్ని కొనసట్లు యేర్పాటుచేసి నారు. (ఎల్.ఎస్.) అట్టి యెన్నికలు ఈ నెల 19-తేదీ జరుగును కాన పురవాసులు బాధ్యత ప్రకారము భేదములు పాటించక యవనియును, సామర్థ్యము కలదో అట్టి సభ్యులని ఎన్నుకొని స్వపరిపాలనార్థుల మని చాటవలెను— కోడూరి కృష్ణమూర్తి.

చాలభట్లపాధ్యాయ శిక్షాస్థానము:—కడప జిల్లా కోడూరు గ్రామమున రాగల ఆగస్టు నెల 22-6 తారీఖు నుండియు నొకశిక్షాస్థానము నేర్పాటులకుర బూతుకొనివారము. ఆంధ్రజాతీ కమిషనరుగారు అత్యంత వేంకటరమణ శ్యాగారయదెంచి శిక్ష నొసంగెదరు. ఇంకు రాదలచినవారు యీ నెల 20-న తారీఖునకు లోత్రుగ నీక్రిందివిలాసమునకుర దెలుకర గోరెరను. వేదము వేంకటకృష్ణకర్మ, కోడూరు. (కడపజిల్లా)

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచిమందు
దబ్బి 1-కి ఆ. 6. 12-కి రు. 8-8. 10-కి రూ. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల కలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములలో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టుకచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్మము:—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాయలు, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేచి కేరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టిన జీల పిర్పడును.

అమృతాంజనము డిపో

109, శ్రీనివాసాపురం, బొంబాయి, 30-8-85 శిక్షినిధి, ము. నామ;

ప్రజాభిప్రాయములు

I

చిత్తూరు మండల సభ

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అయ్యో, ఇటీవల నాకొద్దర పడుచేదన చిత్తూరు మండల సభావిషయమై ప్రతికూల జరిగింది యుండెడిది. కాని వివరములు తెలియవు. సభయొక్కరి యాభీప్రాయము జరుగజాలదు. కావున శ్రీ కార్యదర్శిగారును సభ సాహసించిన యాంధ్రోద్యమాభిమానులగు శ్రీయత రాజే బొప్పరాజు రామకృష్ణరాజు బి. ఏ. బి. ఎల్. వారి సత్ప్రయత్నమునకు మండల వాసులెల్లరు తోడ్పడుదురుగాక!

వేదము వేంకటకృష్ణ శర్మ

II

అభిభావనాసమితి (నేత్రాభివృద్ధిసమితి)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అయ్యో, ఈనెల పదియవతేదీన దెన్నెపురి నుండి జరుగమిల్లి పాంబికరావుగారు యా ప్రతికూల వైద్యులయినను గురించి ప్రాశస్త్యముగా, ఈ వైద్యులయినను మూడు మాసముల క్రిందట ఒకకప్పు గ్రుడ్డివానిని, రెండుకప్పు గ్రుడ్డివానిని ఒకనిని తీసుకువెళ్లియింటిని. అచటికి వెళ్లగా తెనగు మాట్లాడిన వారొక్కరు లేరు. అడ్మిన్ చేయించుటకు తీసుకువెళ్లినవారు ఇంగ్లీషుభాషతో మాట్లాడి జరిపించవచ్చును. కాని తడవరి వీరి (కోగుల) స్థితిగతులు తెలుసుకొనటం యెట్లు వచ్చును. ఆరవవారికి యేయిబ్బందిలేదు. నేను వెళ్లినరోజుననే నుమారు పదిమంది ఆంధ్రులే యున్నారు. ఇదివరకు అడ్మిన్ అయినవారు లోపల ఎంతమంది యున్నారో తెలియదు. ఈ వైద్యులయినవారు ఆంధ్రులు ఎంతమందియో వెళ్లుచుండిరి. ఇట్టివైద్యులయినందు తప్పక ఒక ఆంధ్రసోదరుడు కూడా యుండవలెనని. ఆంధ్రుడు లేని లోపల నలన నేను తీసుకువెళ్లినవారిలో ఒకరు ఒక చికిత్స చేయించుకొనక తిరిగివచ్చినాడు. కారణముగా వారి మాటలు నాకు తెలియవు, నామాటలు వారికి తెలియవు అని చెప్పినాడు. యెవరో ఒకరు ఆంధ్రులలో లేక ఆంధ్రులు వచ్చినవారోవచ్చి దొరగారు నీలగిరి వెళ్లుచున్నారని ఇందుచేత నీవు వెళ్లిపోవలసినదని నాకు చెప్పచున్నారని చెప్పి వెళ్ళమనిని చెప్పెను. ఇట్టిఅవస్థలు యెందరు పడుచున్నారో తెలియదు. నేను వెళ్లినపుడు ఆంధ్రులను అదరణతో చూచిన దాక్టరు ఒక్కరు కనపించలేదు. పలుకరింపలేక యెంటు ఫిషీన్ మింటన్ అనిజవాలుచెప్పెనాడు. ఇంకాయెన్నోయో చిక్కలు ఆంధ్రులు తేమందులన కలుగుచున్నవి. గాన దొరకనమవారిని ఒక ఆంధ్రసోదరుని నియమించవలసినదిగా కోరుట ఆంధ్రుల విధి

కాకరం, మల్లెల నాగేశ్వరరావు.

III

శ్రీకృష్ణాంధ్ర, ఆయుర్వేద వైద్యసమైక్యసముః

బొమ్మరాజు ప్రదర్శనము.

విజయనగరం. విశాఖపట్నం జిల్లా. 1919.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అన్న వైద్యమహాశయాలారా! తదభిమాన మహనీయులారా! హిందూజాతిమందంతటను నివృత్తికి వదిల వైద్యమహాసభలు జరిగినవిషయము మీ యెల్లరుకును తెలిసియే యున్నది. గాని వాటి ఉద్దేశము మాత్రము సర్వజన విదితము గా లేదని యెంచి 1917 వ సం॥మున పూనాలో జరిగిన యొకమిదన సభలో 8 దిన తీర్మానము ననుసరించి మన జాతీయలైన పులిరాజధానిని కొన్ని భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగా విభజించి ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకు నొక్కొక్క కార్యదర్శిని నియమించి యున్నాడు. ఆయుర్వేదాభివృద్ధికియ (తత్తరాష్ట్రమున వైద్య సమైక్యసముః బొమ్మరాజు ప్రదర్శనములు మొదలగువాని మూలమున సాధ్యమగు సంకీర్తన పుచ్చారముచేయుట విధియయియున్నది గాన, ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందుగూడ అట్టిసభలు జరుపుట ఆకర్షకమని యెంచి ప్రభుభవమున 1917 వ సం॥నవంబరు మాసమున బెజవాడయందున, 1918 సం॥ రమణిడిబెరు మాసమున కాకినాడ పురమందున ఆంధ్ర రాష్ట్రము వైద్యసమైక్యసముఃను తదనబంధము గాగల బొమ్మరాజు ప్రదర్శనములను మహనీయుల కార్యకాలమున విజయవంతముగా నిర్వహింపబడినది. ఈ 1919 సం॥ము మాసముల

నక్షత్రమున జయప్రదముగా జరుపుటకు శ్రీ భగవంతుని సంఘము వారి చేతనను పురస్కరింపబడినది 1919 సం॥న 12 వేల 12 తారీఖు సాయంత్రం 5-8 నిమిషములకు పాల్కులూని వి. టి. యి. మెమోరియల్ హాలులో జరిగిన సభలో ఆహ్వానసంఘము కార్యనిర్వాహక సంఘములను యేర్పాటుకావడినవి. యిట్టిసభ కార్యము నెరవేర్చుటకునూ రాజులు, జమీందారులు, విద్యార్థులు మొదలగు అభిమానులను వైద్యులను సహాయపడిన గాని నెరవేర్చుట దుర్లభము గాన యావస్థయందు సహాయము చేయగలందులకు కోరుచున్నాము. వయ ఆహ్వానసంఘములో చేరు ప్రతివైద్యుల వైద్యాభిమానులను చందాలు, విరాళములు యిప్పించవలెనని కోరుచున్నాము. అథవము య 8-10 లు తక్కువ కావడా చందానిచ్చువాడు ఆహ్వానసంఘ సభ్యులుగా పరిగణింపబడుదురు, అని సంఘమువారిచే నేర్పాటు చేయబడినది. ఇంతకు పయిగా విరాళములు నిచ్చువారు అభిమానులుగానూ, పోషకులుగానూ, పరిగణింపబడుదురు. మహనీయులు దయచేయు చందాలు, విరాళములు మొదలగునవి ప్రధాన కార్యదర్శి పేరగాని, కోకావత్తుల వి. వి. కృష్ణారావు పంతులుగారి పేరగాని మనియార్డు ద్వారా బంధ ప్రార్థింతులు. లేదా, ఏజెంట్లు ద్వారా నొసంగి, వారినుండి అచ్చురకీడును పొందవలెదము.

కాలము సూచించుచున్నది, గాన కాలముచేయవలెనని నమ్ముచున్నాము.

భిషగ్ రాజు వేంకటేశ్వరరావు మాండలిక,

ఆహ్వానసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి.

IV

గోదావరిమధ్య డెల్టాయితల కష్టములు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అయ్యో, క్రిందటి సంవత్సరమునలేక ఈ సంవత్సరమున సరియైన వర్షములేక మెరక నిష్పత్తులు చాలా నష్టపడిపోవుచున్నవి. దీనికి తోడు డి. డి. డెల్టాయితల ఊళ్ళుభూమిలకు నీరు సుగా సైన్ద్రేయక సప్తము కలుగజేయుచున్నాడు. కాలుకలు తెలిచి రమారమి రెండుమాసములు అయినది. గోదావరికి సకాలములో నీరు తగిలినది. కాని ఈ రోజువరకు పకలావనద అయినా, పుంచవలసినంత నీరు పుంజి పంటకావలకు సరియయిన నీరు సప్తయిచేయడములేదు. నీటిసప్తయ సరిగా లేక ఆకుపప్పువస్తవడి పోవుచున్నవని సుతయిన నీటి సప్తయి అయ్యే ఏర్పాటు చేయించవలె అని 25-6-19 తేదీన వాస్తవంలోని శ్రీమాతరెండెంట్లు ఇంజనీయరు వారికి తంతివార్తా మూలముగా తెలియజేసుకుని యున్నాము. దానికి 4-7-19 నుండి తేదీన ఈవెన్యూరమడికాదనిన్ని ఎక్కిమ్యాటిపు ఇంజనీయరువారికి తెలియజేయు కోవలయొనెన్ని ఎండాన్సు మెంటు పంపించినారు. పూర్వమందు యీ మధ్య డెల్టాకు ప్రత్యేకము ఒక ఎక్కిమ్యాటిపు ఇంజనీయరువారు ఉండేవారు. ఇప్పుడు గోదావరి మండల కాలుకలు అన్నింటికి వకరేయ న్నారు. వీరు కాలుకలు తెరచిది లగాయితు యాకోజుకుకు యీమధ్య డెల్టాకు వచ్చికాడ కనిపించదు. వీరు ఏయే తేదీలన ఏయే ముకాములలోనుండెదరో తెలుసుకొనుటకు బహిరంగమున ప్రయత్నము అయినను చేయరు. ఇందువల్ల రహితు తనకష్టమును సకాలములో మనవి చేసుకొనుటకు మీ చిక్కుటలేదు. ఇక ఆర్థి పూర్వముగా చెప్పకొనుటకు, తంతివార్తగా చెప్పకొన్న దానికే, మాపనికాదనే, ఎండాన్సు మెంటు వచ్చుటకు పరికోజులు వట్టగా కళ్ళనీర్చుతుడిచే మాటలతో ఎండాన్సు మెంటు ఎంతకాలముకు వచ్చునో చెప్పజాలము. నడ దివిజన్ ఆఫీసరువారిలో చెప్పకొందవన్న వారును తగిన అందువాటలతోలేరు. పూర్వమందు యీమధ్య డెల్టాకు ముగ్గురు కలుడివిజన్ ఆఫీసర్లు వుండేవారు. 1917 సంవత్సరములో యిద్దరి క్రిందమార్చి చేసినారు. ఈ సంవత్సరము యిటువంటి సమయములో ఒకరిని ఎక్కడికో బదిలాయంపు చేయింశి, మొత్తము డెల్టా అంతా ఒకరి మీదనే యుంచివారు. అందువల్ల వీరును రహితులకు తమ కష్టములును మనవి చేసుకొనుటకు సరియైన అందుపాటులో లేరు. ప్రతిలాకుదర్శపున్న తెలిపోనులద్వారా అధికార్లతో తమ యిబ్బందులను మనవి చేసుకొనుటకునను దిపార్టు మెంటు వారు మీ కలుగజేసినారు కాదు. దేరుకుప్రము, అల్లవరము, బెండమూర్లంక వగైరా గ్రామాదుల కాలుకలకు పంతులకట్టి నీరు సప్తయి చేయుటకు ఏర్పాటు జరుగుతూ వున్నటుల వింటాను కాని తూరలు పూర్వమందు పుష్కరాటి

తూరలుగాక చిన్నరకము కుండ తూరలుంటువల్ల ఈ కుండు కాలములో ఎంతనీరు యీ తూరల వెంబడిన వచ్చి రహితుకు ఎంత ఉపయోగించునో అను భవమువల్ల తెలిసికో కలగినదే కాని నేను వ్రాసలేను. ఇందువల్లనే రహితులు తమ కష్టములను అనుభవము వల్ల గ్రహించి ఈ చిన్నతూరలు వల్ల నరియైన పని జరుగదు గనుక నాకును అంగుళముల తూరలు పూర్తిగా తీయించి వేయవలయు నని యీ సబ్ డివిజనులు ఎక్కువ చేయించి నటుడివిజన ఆఫీసర్లకు ఎక్కువ చేయించవలయుననియు తెలిపోనులతో రహితులు అధికార్లతో మాట్లాడుకొనుటకు తగిన ఏర్పాటు చేయించవలయుననియు మామండల సభలలో అనేక తీర్మానములు చేయింపబడ్డాయి. అధికార్లుమాత్రము వీటిని సరిగా గమనించి ఉండలేదు. ఈ తీర్మానములు అన్నింటి యొక్క ఆవశ్యకత ఈ సంవత్సరము పూర్తిగా కనపించుచున్నది. ఇటువంటి సమయములో ఛీఫ్ ఎంజనీయరు నూపరెండెంట్లు ఇంజనీయరు డిప్యూటీ కలెక్టరు వగైరా పెద్ద ఉద్యోగములు నర్హులు వచ్చి సప్తయి చేయింపుకు రహితులకుడే బాధలు వారికి తెలియదేమో కాక చాలా పడవల నిమిత్తమయ్యెను. లేక, ఎల్లకాలము నీరుకాలుకలలో ఈ లాగుననే ఉండునని వారు అనుకొనుటకో గాని వారు వచ్చే రోజులలో కాలుకలు విండా నీరు పుండడము రివాజుగనుక ఆ ప్రకారమేవారూ పుష్కరోజులలో నయినా రహితులకు పూర్తి నీరు సప్తయి కాగలదు. గనుక యిటువంటి నెలలో దయచేయు చుండిన బాగుండును. ఈ జిల్లాలోని భూములకు ఎక్కువ చేయుట కంటే ముందుకు ఊకుపు వల్లనే మంచి పంట పండగలదని సార్లుకోవలసి గవర్న మెంటు వారి కర్తవ్యమును పూర్తిగా పరిశోధన వల్ల నిర్ధారణ చేసినారు. ఇదిగాక ఈ జిల్లాలో నానుబడిచేసే పరిసరములలో రసంగి తక్కువ కాలములో పండినన్ని ముందుగా ఉద్వేగిగన్న అయివున్నది. ఈ వరికే ఈ మధ్య డెల్టాలా చాలాభాగము నాగుబడి చేసెదరు. ఈ వరి సకాలములో ఉండవని యెడల బహుశక్తున పంటపండును. వికటి సువత్సరము సరియైన పంటలులేక పోవుటవలన జాతీయ ఎంతకరువు వచ్చినదో అందరకు తెలిసిన విషయమే. ముందు సంవత్సరమైనను యిటువంటి బాధకలుగకుండా పూర్తిపంట పండుక అయికులముగా నీరు సప్తయి చేయగలందులకు డి. డి. డెల్టాయితల అధికార్లను రహితుల అందరికరపు ప్రార్థిస్తూ వున్నాను. మా జిల్లా సంఘమువారును ప్రామాణికేతర సంఘమువారును దీనికి తగిన సహాయము చేయింపుడు గాకయని కోరుచున్నాను.

మహమ్మదీయ వేంకటేశ్వర.

జిల్లా బోర్డు సభ్యుడు.

బెజవాడలోని హిందూ ప్రామాణ్య హాలులో దుర్గారాల నూత్రప్రకారావు పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద 28-6-18 తేదీన జరిగిన కృష్ణ, గోదావరి, గుంటూరు జిల్లాల రయితుల సభలో ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడి దొరకనమువారికి పంపబడినవి.

(1) మద్రాసు నీటిపారుదల పంచాయితీ బిల్లుయొక్క ముఖ్యవిషయములకు ఈసభవారు అంగీకరించు సదరు బిల్లును స్వాధీనుగాను సంక్షిప్త కరణముగాను అమలు జరుపుటకై జిల్లాకలెక్టరు, ఎక్కిమ్యాటిపు ఇంజనీరు, అసిస్టాంట్ కలెక్టరు హోదాకు తగ్గువ్యవసాయాధికారి, తాలూకా బోర్డులచే నెన్నుకొనబడు సలూగురు అనువోగీయులగు భూస్వాములు, గల ఒక ఇరిగేషన్ బోర్డు నేర్పాటు చేయునట్లును పెద్దకాలవలలోను పిల్లకాలవలలోను నీటిని కుండుట విషయములను అప్పటిప్పటికి రూపు సవరణ చేయుటలోను కలెక్టరుగారు సదరు బోర్డు వారి సలహాను పుచ్చుకొని పనిచేయునట్లును, సదరు బోర్డు సభ్యులలో వెక్కువమంది తీర్మానించి ననే తప్ప ఏ పంచాయితీని గాని తీసివేయుటకు నీతిలేకుండునట్లును సదరు బిల్లులో సవరణ కావలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. అందుకు ఏకగ్రీవముగా నామానించి.

(2) ఈ జిల్లాలలో జైములు ప్రతినియండుకు చేతను తగినంత భాగ్యము నిజునలేకుండుట చేతను నీరున్నంతవరకు డెల్టానీటితో నాగుచేసిన మంజూరు కాని భూములకు నయితము శిక్షార్థపుతన్న విధించకపోవుట వల్లను ఇప్పుడు పల్లపు నాగుకాగల భూములకు నీటిసప్తయి తగ్గించకపోవుటవల్లను నిరుడు కృష్ణజిల్లాలో చేసినట్లు పల్లపు నాగు అభివృద్ధియగుటకును పంటలు ఎక్కువగా పుండుటకును తగిన సౌకర్యములు చేయవలెనని ఈ మూడు జిల్లాల కలెక్టరులను ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. అందఱును ఏకగ్రీవముగా నమ్ముతిండి.

(3) ఈ తీర్మానములను అధికారులకు పంపుటకై బెజవాడ దివిజన్ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శిని కోరడమైనది.

అ. కాళేశ్వరరావు.

బెజవాడ దివిజన్ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి.